

ZAKON

O BANKAMA

("Sl. glasnik RS", br. 107/2005)

Glava I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se osnivanje, poslovanje i organizacija banaka, način upravljanja bankama, kao i kontrola i prestanak rada banaka.

Značenje pojedinih pojmova

Član 2

Banka je akcionarsko društvo sa sedištem u Republici Srbiji, koje ima dozvolu za rad Narodne banke Srbije i obavlja depozitne i kreditne poslove, a može obavljati i druge poslove u skladu sa zakonom.

Strana banka je pravno lice sa sedištem van Republike Srbije koje je, u skladu sa propisima države porekla, osnovano i u registar nadležnog organa te države upisano kao banka, koje poseduje dozvolu za rad regulatornog tela te države i koje obavlja depozitne i kreditne poslove.

Filijala je organizacioni deo banke, bez statusa pravnog lica, koji obavlja poslove koje može obavljati banka u skladu sa ovim zakonom.

Predstavništvo je organizacioni deo banke u inostranstvu ili strane banke u Republici Srbiji, bez statusa pravnog lica, koji ne obavlja poslove koje može obavljati banka, već poslove istraživanja tržišta, i koji predstavlja banku, odnosno stranu banku čiji je deo.

Regulatorno telo je nacionalno telo države koje je propisima te države ovlašćeno da daje i oduzima dozvole za rad licima u finansijskom sektoru ili vrši kontrolu ovih lica, odnosno nadzor nad tim licima.

Država porekla je država u kojoj su strana banka ili drugo lice u finansijskom sektoru osnovani i u kojoj su dobili dozvolu za rad.

Depozit ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuje osiguranje depozita.

Kredit ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Lice u finansijskom sektoru je banka, društvo za osiguranje, pokrovitelj emisije hartija od vrednosti, društvo za upravljanje investicionim i dobrovoljnim penzijskim fondovima,

brokersko-dilersko društvo, privredno društvo koje obavlja poslove finansijskog lizinga, kao i drugo pravno lice koje se pretežno bavi finansijskom delatnošću u zemlji ili inostranstvu.

Indirektno vlasništvo označava mogućnost lica koje nema direktno vlasništvo u pravnom licu da efektivno ostvari vlasnička prava u tom licu koristeći vlasništvo koje drugo lice direktno ima u tom pravnom licu.

Učešće označava kvalifikovano, znatno i kontrolno učešće.

Kvalifikovano učešće postoji kada jedno lice ima:

- 1) direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da ostvari najmanje 5% glasačkih prava u pravnom licu, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad najmanje 5% kapitala tog pravnog lica, ili
- 2) mogućnost efektivnog vršenja uticaja na upravljanje pravim licem ili na poslovnu politiku tog lica.

Znatno učešće postoji kada jedno lice ima:

- 1) direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da ostvari najmanje 20% glasačkih prava u pravnom licu, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad najmanje 20% kapitala tog pravnog lica, ili
- 2) mogućnost efektivnog vršenja znatnog uticaja na upravljanje pravim licem ili na poslovnu politiku tog lica.

Kontrolno učešće postoji kada jedno lice ima:

- 1) direktno ili indirektno pravo ili mogućnost da ostvari najmanje 50% glasačkih prava u pravnom licu, odnosno direktno ili indirektno vlasništvo nad najmanje 50% kapitala tog pravnog lica, ili
- 2) mogućnost izbora najmanje polovine članova upravnog odbora ili drugog organa rukovođenja i upravljanja tog pravnog lica, ili
- 3) mogućnost efektivnog vršenja dominantnog uticaja na upravljanje pravim licem ili na poslovnu politiku tog lica.

Matično društvo pravnog lica je društvo koje u tom licu ima kontrolno učešće.

Zavisno društvo pravnog lica je društvo u kome to lice ima kontrolno učešće.

Pridruženo društvo pravnog lica je društvo u kome to lice ima znatno učešće.

Podređeno društvo pravnog lica je zavisno ili pridruženo društvo tog lica.

Grupa društava je grupa koju čine najviše matično društvo pravnog lica, njegova podređena društva i pridružena društva zavisnih društava pravnog lica.

Najviše matično društvo grupe društava je pravno lice u kome nijedno drugo pravno lice nema kontrolno učešće.

Bankarska grupa je grupa društava koju čine isključivo lica u finansijskom sektoru i u kojoj najmanje jedna banka ima svojstvo najvišeg matičnog društva ili svojstvo zavisnog društva.

Bankarski holding je najviše matično društvo u bankarskoj grupi koje nije banka. Ako se najviše matično društvo ne može pouzdano utvrditi, utvrđuje ga Narodna banka Srbije.

Povezana lica su lica koja ispunjavaju najmanje jedan od sledećih uslova:

- 1) da su dva ili više pravnih ili fizičkih lica povezana tako da jedno od njih ima učešće u drugom pravnom licu;
- 2) da su dva ili više pravnih ili fizičkih lica među kojima ne postoji odnos iz tačke 1) ovog stava povezana tako da postoji mogućnost da se usled pogoršanja ili poboljšanja finansijskog položaja jednog lica pogorša ili poboljša finansijski položaj drugog ili drugih lica a Narodna banka Srbije proceni da postoji i mogućnost prenosa gubitka, dobiti ili kreditne sposobnosti;
- 3) da su pravno i fizičko lice povezani tako da je fizičko lice punomoćnik pravnog lica;
- 4) da su dva ili više pravnih i fizičkih lica povezana tako da je fizičko lice član upravnog ili izvršnog odbora ili drugog organa upravljanja drugog ili drugih pravnih lica;
- 5) da su dva ili više pravnih i fizičkih lica povezana tako da su članovi porodice fizičkog lica članovi upravnog ili izvršnog odbora ili drugog organa upravljanja drugog ili drugih pravnih lica;
- 6) da su članovi porodice fizičkih lica koja su članovi upravnog ili izvršnog odbora ili drugog organa upravljanja ili lica s posebnim ovlašćenjima i odgovornostima jednog pravnog lica istovremeno članovi upravnog ili izvršnog odbora ili drugog organa upravljanja ili lica s posebnim ovlašćenjima i odgovornostima drugog ili drugih pravnih lica.

Lica povezana s bankom su:

- 1) članovi bankarske grupe u kojoj je banka;
- 2) članovi upravnog i izvršnog odbora banke, članovi organa upravljanja i rukovođenja člana bankarske grupe u kojoj je banka, zaposleni u banci, kao i članovi porodice ovih lica;
- 3) lica sa učešćem u banci i u licima koja su članovi bankarske grupe u kojoj je banka, kao i članovi porodice ovih lica;
- 4) pravna lica u kojima lica iz tač. 2) i 3) ovog stava imaju kontrolno učešće.

Članovi porodice imaju značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju privredna društva.

Potkapitalizovana banka je banka čiji je pokazatelj adekvatnosti kapitala niži od propisanog, odnosno čiji je kapital niži od propisanog, ali koja nije znatno potkapitalizovana banka.

Znatno potkapitalizovana banka je banka čiji je pokazatelj adekvatnosti kapitala za trećinu ili više niži od propisanog, odnosno čiji je kapital za trećinu ili više niži od propisanog, ali koja nije kritično potkapitalizovana banka.

Kritično potkapitalizovana banka je banka čiji je pokazatelj adekvatnosti kapitala za polovinu ili više niži od propisanog, odnosno čiji je kapital za polovinu ili više niži od propisanog.

Primena zakona kojim se uređuju privredna društva

Član 3

Osnovne odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva koje se odnose na osnivanje privrednog društva, na odgovornost osnivača i drugih lica, na sedište i poslovno ime, na zastupanje i zastupnike, na lica koja imaju dužnost prema društvu, na individualnu i derivativnu tužbu i na informisanje, objavljivanje i zastarelost, kao i odredbe tog zakona koje se odnose na akcije i druge hartije od vrednosti akcionarskog društva, primenjuju se na banke ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Poslovi koje banka može obavljati

Član 4

Banka može, u skladu sa zakonom, obavljati sledeće poslove:

- 1) depozitne poslove (primanje i polaganje depozita);
- 2) kreditne poslove (davanje i uzimanje kredita);
- 3) devizne, devizno-valutne i menjačke poslove;
- 4) poslove platnog prometa;
- 5) izdavanje platnih kartica;
- 6) poslove s hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti, poslovi kastodi banke i dr.);
- 7) brokersko-dilerske poslove;
- 8) izdavanje garancija, avala i drugih oblika jemstva (garancijski posao);
- 9) kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeting i dr.);
- 10) poslove zastupanja u osiguranju;
- 11) poslove za koje je ovlašćena zakonom;
- 12) druge poslove čija je priroda srodna ili povezana s poslovima iz tač. 1) do 11) ovog stava a u skladu sa osnivačkim aktom i statutom banke.

Poslove iz stava 1. tačka 10) ovog člana banka može obavljati uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije.

Bliže uslove i način davanja i oduzimanja saglasnosti iz stava 2. ovog člana propisuje Narodna banka Srbije.

Poslovi koje može obavljati samo banka

Član 5

Niko osim banke ne može se baviti primanjem depozita.

Niko osim banke ne može se baviti davanjem kredita i izdavanjem platnih kartica, osim ako je za to ovlašćen zakonom.

Poslovno ime banke i neovlašćeno korišćenje reči "banka"

Član 6

Banka u svom poslovnom imenu mora imati reč "banka".

Niko osim banke ne može u svom poslovnom imenu imati, odnosno u obavljanju svoje delatnosti upotrebiti, odnosno koristiti reč "banka" ili izvedenicu od te reči.

Zabrana povrede konkurencije

Član 7

Banci je zabranjeno da zaključuje sporazume kojima se bitno sprečava, ograničava ili narušava konkurencija i da zloupotrebljava dominantan položaj, ili da sprovodi koncentraciju kojom se bitno sprečava, ograničava ili narušava konkurencija, i to naročito da je sprovodi stvaranjem, odnosno jačanjem dominantnog položaja na finansijskom tržištu.

Narodna banka Srbije utvrđuje da je došlo do povrede konkurencije iz stava 1. ovog člana i u vezi sa tim preduzima mere u skladu sa ovim zakonom.

Kod utvrđivanja povrede konkurencije iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije može zatražiti mišljenje organizacije nadležne za zaštitu konkurencije.

Narodna banka Srbije daje saglasnost na koncentraciju koju banka sprovodi na finansijskom tržištu.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način utvrđivanja povrede konkurencije iz stava 1. ovog člana.

Na postupak utvrđivanja povrede konkurencije iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Saradnja Narodne banke Srbije s regulatornim telima

Član 8

Narodna banka Srbije saraduje sa stranim i domaćim regulatornim telima radi vršenja i unapređenja svoje kontrolne funkcije i obavljanja drugih poslova utvrđenih ovim zakonom.

Narodna banka Srbije može s telima iz stava 1. ovog člana razmenjivati podatke pribavljene u vršenju svoje kontrolne funkcije i obavljanju drugih poslova utvrđenih ovim zakonom.

Upravni postupak

Član 9

Narodna banka Srbije, u postupku utvrđenom ovim zakonom, vrši kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banaka i, na osnovu nadležnosti utvrđenih ovim zakonom, rešava o pravima, obavezama i pravnim interesima lica.

Na postupak iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

U postupku iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje rešenjem.

Rešenje iz stava 3. ovog člana je konačno.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana može se voditi upravni spor, ali tužba protiv ovog rešenja ne može sprečiti ni odložiti njegovo izvršenje.

U upravnom sporu protiv rešenja iz stava 3. ovog člana sud ne može rešiti upravnu stvar za čije je rešavanje ovim zakonom utvrđena nadležnost Narodne banke Srbije.

Glava II OSNIVANJE BANKE

Odeljak 1

Pravna forma, osnivači, osnivački kapital, osnivački akt i statut

Pravna forma

Član 10

Banka se osniva kao akcionarsko društvo.

Osnivači

Član 11

Banku mogu osnovati domaća i strana pravna i fizička lica (osnivači banke).

Osnivački kapital

Član 12

Osnivači banke obezbeđuju sredstva za osnivački kapital banke.

Sredstva iz stava 1. ovog člana mogu biti u novčanom i nenovčanom obliku (stvari i prava koji su u funkciji poslovanja banke).

Novčani deo osnivačkog kapitala banke ne može biti manji od 10.000.000 evra u dinarskoj protivvrednosti, prema zvaničnom srednjem kursu na dan uplate.

Osnivači banke ne mogu povlačiti sredstva uložena u osnivački kapital banke.

Na procenu uloga u stvarima i pravima koji su u funkciji poslovanja banke primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva koje se odnose na akcionarsko društvo.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način obezbeđivanja sredstava iz stava 1. ovog člana.

Osnivački akt

Član 13

Osnivački akt banke sadrži:

- 1) poslovno ime i sedište pravnog lica osnivača banke, odnosno ime i prebivalište fizičkog lica osnivača banke;
- 2) poslovno ime i sedište banke;
- 3) iznos ukupnog osnivačkog kapitala banke u novčanom i nenovčanom obliku, kao i udeo svakog osnivača u tom kapitalu;
- 4) rok do kog su osnivači banke dužni da uplate novčana sredstva, odnosno da nenovčana sredstva prenesu u osnivački kapital banke;
- 5) prava, obaveze i odgovornosti osnivača banke;
- 6) broj akcija banke i njihovu nominalnu vrednost kod prvog izdavanja, vrste i klase akcija koje je banka ovlašćena da izda, kao i prava iz akcija svake klase;
- 7) poslove koje banka obavlja;
- 8) način pokrića gubitka banke;
- 9) način rešavanja sporova među osnivačima banke;
- 10) prava osnivača banke u slučaju statusnih promena banke;
- 11) ukupni ili procenjeni iznos troškova u vezi sa osnivanjem banke;
- 12) druge elemente, odnosno podatke.

Narodna banka Srbije može propisati da osnivački akt banke sadrži i druge obavezne elemente, odnosno podatke.

Statut

Član 14

Banka ima statut.

Statut banke sadrži:

- 1) organizaciju i način poslovanja banke;

- 2) pitanja o kojima odlučuje skupština banke;
- 3) pitanja o kojima odlučuju drugi organi banke, sastav i postupak odlučivanja ovih organa, kao i mandat članova tih organa;
- 4) mere i odgovornost organa banke za obezbeđenje likvidnosti i solventnosti banke;
- 5) prava, obaveze i odgovornost članova upravnog i izvršnog odbora banke i drugih lica s posebnim ovlašćenjima i odgovornostima utvrđenih statutom banke;
- 6) ovlašćenje za potpisivanje i zastupanje banke;
- 7) način vršenja unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije banke;
- 8) podatke i isprave koji se smatraju poslovnom tajnom banke i način postupanja s tim podacima i ispravama;
- 9) druge elemente, odnosno podatke.

Narodna banka Srbije može propisati da statut banke sadrži i druge obavezne elemente, odnosno podatke.

Odeljak 2

Preliminarno odobrenje i dozvola za rad

Preliminarno odobrenje

Član 15

Osnivači banke podnose Narodnoj banci Srbije zahtev za preliminarno odobrenje za osnivanje banke (u daljem tekstu: preliminarno odobrenje), uz koji dostavljaju:

- 1) podatke o osnivačima banke, iznosu njihovih uloga i broju, vrsti i nominalnom iznosu akcija koje stiču;
- 2) osnivački akt i predlog statuta banke;
- 3) izjavu da će novčani deo osnivačkog kapitala uplatiti na privremeni račun kod Narodne banke Srbije;
- 4) izjavu da će nenovčana sredstva preneti u osnivački kapital banke;
- 5) podatke o svim licima koja će imati učešće u banci i o osnovu tog učešća;
- 6) imena predloženih članova upravnog i izvršnog odbora banke i podatke o njihovoj kvalifikaciji, iskustvu i poslovnoj reputaciji;
- 7) predlog programa aktivnosti banke za period od tri godine i predlog plana poslovne politike banke;
- 8) predlog procedura za upravljanje rizicima i za unutrašnju kontrolu banke;

9) dokaz da je nadležno regulatorno telo države porekla odobrilo stranoj banci ili drugom stranom licu iz finansijskog sektora učešće u osnivanju banke u Republici Srbiji ili dokaz da takvo odobrenje nije potrebno prema propisima te države ako se banka osniva kao zavisno društvo strane banke ili drugog stranog lica iz finansijskog sektora koje je predmet kontrole, odnosno nadzora ovog regulatornog tela;

10) dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 94. stav 3. ovog zakona ako je osnivač banke strana banka ili strano lice iz finansijskog sektora koje je predmet kontrole, odnosno nadzora regulatornog tela države porekla.

Narodna banka Srbije može zahtevati da joj osnivači banke dostave i druge podatke i dokumente.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 90 dana od dana prijema urednog zahteva.

Osnivači banke dužni su da, najkasnije u roku od 60 dana od dana dobijanja preliminarnog odobrenja, Narodnoj banci Srbije podnesu zahtev za izdavanje dozvole za rad banke.

Ako osnivači banke zahtev iz stava 4. ovog člana ne podnesu u roku iz tog stava, preliminarno odobrenje prestaje da važi.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način dobijanja preliminarnog odobrenja.

Član 16

Narodna banka Srbije odbiće zahtev iz člana 15. stav 1. ovog zakona ako:

- 1) osnivački akt i predloženi statut banke nisu u skladu sa zakonom i drugim propisom;
- 2) predloženi član upravnog ili izvršnog odbora banke nema odgovarajuće kvalifikacije ili iskustvo, odnosno dobru poslovnu reputaciju;
- 3) lice koje bi steklo učešće u banci ne ispunjava uslove za to sticanje;
- 4) predloženi program aktivnosti banke, plan poslovne politike i procedure za upravljanje rizicima i za unutrašnju kontrolu nisu odgovarajući;
- 5) vlasnička i upravljačka struktura banke ne omogućava efektivnu kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banke ili odgovarajuću spoljnu, odnosno unutrašnju reviziju u banci;
- 6) struktura bankarske grupe čiji bi član postala banka nije transparentna ili ne omogućava nesmetano vršenje kontrole na konsolidovanoj osnovi ove grupe ili odgovarajuću spoljnu, odnosno unutrašnju reviziju.

Član 17

Ako se posle davanja preliminarnog odobrenja promene podaci ili dokumenti iz člana 15. stav 1. ovog zakona, osnivači banke dužni su da o tome bez odlaganja obaveste Narodnu banku Srbije.

Posle prijema obaveštenja iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije ukinuće rešenje o davanju preliminarnog odobrenja ako više nisu ispunjeni uslovi za davanje tog odobrenja.

Osnivači banke kojima je zahtev za preliminarno odobrenje odbačen ili odbijen ili je dato preliminarno odobrenje prestalo da važi ne mogu ponovo podneti ovaj zahtev u roku od jedne godine od dana odbacivanja ili odbijanja tog zahteva, odnosno prestanka važenja preliminarnog odobrenja.

Nakon dobijanja preliminarnog odobrenja a pre upisa banke u registar privrednih subjekata, osnivači banke mogu, u ime banke u osnivanju, obavljati samo poslove koji se odnose na ispunjenje uslova neophodnih za dobijanje dozvole za rad banke i za upis u registar.

Dozvola za rad

Član 18

Dozvolu za rad banke Narodna banka Srbije daje posle davanja preliminarnog odobrenja i podnošenja zahteva za davanje ove dozvole.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana osnivači banke dostavljaju:

- 1) dokaz o uplati novčanog dela osnivačkog kapitala, kao i dokaz o prenosu nenovčanih sredstava u osnivački kapital banke i izjavu o poreklu tih sredstava;
- 2) dokaze o tome da su obezbedili: odgovarajući poslovni prostor i nabavili i pripremili opremu za nesmetano poslovanje banke, da taj prostor ispunjava zakonom utvrđene uslove što se tiče tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređenja životne sredine, kao i da taj prostor i ta oprema omogućavaju pristup svim relevantnim podacima i informacijama potrebnim za vršenje kontrolne funkcije Narodne banke Srbije;
- 3) dokaz o tome da su angažovali spoljnog revizora banke sa liste iz člana 52. stav 3. ovog zakona;
- 4) podatke o organizacionoj strukturi i kadrovskoj osposobljenosti banke.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 30 dana od dana prijema urednog zahteva.

Rešenje o izdavanju dozvole za rad banke objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Ako Narodna banka Srbije odbaci ili odbije zahtev iz stava 1. ovog člana, lice koje je podnelo taj zahtev ne može podneti zahtev za preliminarno odobrenje u roku od godinu dana od dana odbacivanja ili odbijanja zahteva iz tog stava.

Narodna banka Srbije može bliže urediti sadržinu dokaza i podataka iz stava 2. ovog člana.

Odeljak 3 Osnivačka skupština i registracija

Osnivačka skupština

Član 19

Osnivačka skupština banke održava se posle prijema rešenja Narodne banke Srbije o davanju dozvole za rad banke, i to najkasnije u roku od 30 dana od dana njegovog prijema.

Osnivačku skupštinu čine osnivači banke.

Osnivači banke pravo glasa na osnivačkoj skupštini ostvaruju srazmerno visini svog uloga.

Na osnivačkoj skupštini se, i to dvotrećinskom većinom glasova osnivača banke, donosi statut banke, biraju predsednik i članovi upravnog i izvršnog odbora banke, usvajaju program aktivnosti banke za period od tri godine i poslovna politika banke i donosi odluka o prvom izdavanju akcija.

Osnivači banke dužni su da akte usvojene na osnivačkoj skupštini dostave na saglasnost Narodnoj banci Srbije u roku od pet dana od dana njihovog usvajanja.

Narodna banka Srbije odlučuje o davanju saglasnosti iz stava 5. ovog člana u roku od 60 dana od dana prijema akata iz tog stava.

Registracija

Član 20

Osnivači banke dužni su da prijavu za upis banke u registar privrednih subjekata podnesu u roku od 30 dana od dana dobijanja saglasnosti iz člana 19. stav 5. ovog zakona.

Uz prijavu iz stava 1. ovog člana podnosi se rešenje Narodne banke Srbije o davanju dozvole za rad banke i saglasnost iz tog stava.

Banka stiče svojstvo pravnog lica momentom upisa u registar privrednih subjekata.

Osnivači banke dužni su da rešenje o upisu u registar privrednih subjekata dostave Narodnoj banci Srbije u roku od pet dana od dana prijema tog rešenja.

Ako se u postupku utvrđenom zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata utvrdi ništavost registracije osnivanja banke, ova ništavost nema pravno dejstvo na pravne poslove te banke sa savesnim trećim licima.

Ako se utvrdi ništavost registracije osnivanja banke, akcionari banke postaju solidarno odgovorni za namirenje potraživanja poverilaca te banke.

Glava III POSLOVANJE BANKE

Odeljak 1 Kapital banke

Iznos i oblik kapitala

Član 21

Banka je dužna da održava propisani iznos kapitala radi stabilnog i sigurnog poslovanja, odnosno radi ispunjenja obaveza prema poveriocima.

Kapital banke sastoji se od osnovnog i dopunskog kapitala, kao i drugih oblika kapitala koje propiše Narodna banka Srbije.

Narodna banka Srbije propisuje način izračunavanja kapitala i adekvatnosti kapitala banke.

Minimalni iznos kapitala

Član 22

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da kapital banke uvek bude u visini koja nije manja od dinarske protivvrednosti 10.000.000 evra prema zvaničnom srednjem kursu.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala

Član 23

Banka je dužna da, radi stabilnog i sigurnog poslovanja, odnosno radi ispunjenja obaveza prema poveriocima, pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na propisanom nivou.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala predstavlja odnos između kapitala i rizične aktive banke.

Narodna banka Srbije može banci odrediti i pokazatelj adekvatnosti kapitala veći od propisanog ako se na osnovu vrste i stepena rizika i poslovnih aktivnosti banke utvrdi da je to potrebno radi stabilnog i sigurnog poslovanja banke, odnosno radi ispunjenja njenih obaveza prema poveriocima.

Narodna banka Srbije propisuje kriterijume za određivanje pokazatelja adekvatnosti kapitala iz stava 3. ovog člana.

Rizična aktiva

Član 24

Rizična aktiva banke je zbir knjigovodstvenih vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih ponderima kreditnog i tržišnog rizika i drugih rizika.

Pondere rizika iz stava 1. ovog člana propisuje Narodna banka Srbije, prema rizičnosti pozicija koje čine rizičnu aktivu banke.

Raspodela dobiti

Član 25

Banka ne može raspodelu dobiti vršiti isplatom dividendi svojim akcionarima ili isplatom učešća u dobiti, odnosno drugih davanja iz dobiti banke članovima organa upravljanja i zaposlenima u banci ako:

- 1) svoju likvidnost ne održava u skladu s propisima Narodne banke Srbije;
- 2) zbog te raspodele ne bi mogla da održava svoju likvidnost u skladu s propisima Narodne banke Srbije;

3) nije otklonila slabosti i nedostatke koje joj je naložila Narodna banka Srbije u vezi s nepravilnim iskazivanjem poslovnih promena i drugih događaja, a koji mogu uticati na bilans uspeha banke;

4) nije postupila u skladu s nalogima za otklanjanje nepravilnosti;

5) Narodna banka Srbije to odredi svojom korektivnom merom.

Licima iz stava 1. ovog člana banka ne može isplaćivati akontacije koje se odnose na raspodelu dobiti iz tog stava.

Ako ukupan iznos isplata iz stava 1. ovog člana prelazi 10% kapitala banke ili bilans uspeha banke iskazuje gubitak u tekućem ili prethodnom tromesečju, odnosno za poslovnu godinu do tog datuma, banka raspodelu ovih isplata može vršiti samo uz prethodno odobrenje Narodne banke Srbije.

Sticanje sopstvenih akcija

Član 26

Banka ne može sticati sopstvene akcije, osim ako su ih akcionari banke ponudili u sekundarnoj prodaji a prodajom tih akcija drugim licima nanela bi se znatna šteta akcionarima banke.

Sticanje akcija iz stava 1. ovog člana vrši se iz sredstava koja potiču iz dobiti banke.

Sticanje akcija iz stava 1. ovog člana ne može se sprovesti bez prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije.

Uz obrazloženi zahtev za davanje saglasnosti iz stava 3. ovog člana, banka je dužna da Narodnoj banci Srbije dostavi i podatke o uslovima pod kojima se stiču sopstvene akcije.

O zahtevu iz stava 4. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 30 dana od dana prijema urednog zahteva.

Pravni posao sticanja sopstvenih akcija bez saglasnosti Narodne banke Srbije ništav je.

Banka je dužna da sopstvene akcije otuđi u roku od jedne godine od dana njihovog sticanja, a ako to ne učini, dužna je da ih povuče i poništi na teret svog akcionarskog kapitala.

Odredba stava 7. ovog člana primenjuje se i na sticanje sopstvenih akcija po osnovu nasleđivanja, pravnog sledbeništva ili drugog sticanja nezavisnog od volje banke.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način davanja saglasnosti iz stava 3. ovog člana.

Nedozvoljeni poslovi radi sticanja akcija banke

Član 27

Pravni posao čiji je predmet davanje kredita, avansa, jemstva ili garancije banke radi direktnog ili indirektnog sticanja akcija te banke, lica koje u njoj ima učešće ili podređenog društva te banke, kao i sticanje tih akcija sredstvima obezbeđenim na ovaj način ništavi su.

Odeljak 2 Upravljanje rizicima

Način upravljanja rizicima

Član 28

Banka identifikuje, meri i procenjuje rizike kojima je izložena u svom poslovanju i upravlja tim rizicima.

Banka je dužna da obrazuje posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima.

Upravljanje rizicima usklađuje se s veličinom i organizacionom strukturom banke, obimom njene aktivnosti i vrstama poslova koje banka obavlja.

Banka svojim aktima propisuje procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i upravljanje rizicima, u skladu s propisima, standardima i pravilima struke.

Akti iz stava 4. ovog člana sadrže:

- 1) odredbe kojima se obezbeđuje funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i redovnih poslovnih aktivnosti banke;
- 2) procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika;
- 3) procedure za upravljanje rizicima;
- 4) procedure kojima se obezbeđuje kontrola i dosledna primena svih unutrašnjih procedura banke u vezi sa upravljanjem rizicima;
- 5) procedure za redovno izveštavanje organa banke i regulatornog tela o upravljanju rizicima.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način identifikacije, merenja i procene rizika iz stava 1. ovog člana, kao i upravljanja tim rizicima.

Vrste rizika

Član 29

Aktima iz člana 28. ovog zakona obuhvataju se sve vrste rizika kojima je banka izložena u svom poslovanju, a naročito:

- 1) rizik likvidnosti;
- 2) kreditni rizik;
- 3) kamatni i devizni rizik i ostali tržišni rizici;
- 4) rizici izloženosti banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica;

- 5) rizici ulaganja banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- 6) rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je banka izložena;
- 7) operativni rizik, uključujući i pravni rizik, kao i rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim i drugim tehnologijama značajnim za poslovanje banke.

Rizik likvidnosti

Član 30

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti te banke da ispunjava svoje dospele obaveze.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj omogućava da u svakom trenutku ispuni svoje dospele obaveze (likvidnost) i da trajno ispunjava sve svoje obaveze (solventnost).

Radi efikasnog upravljanja rizikom likvidnosti, nadležni organ banke usvaja i sprovodi politiku upravljanja likvidnošću, koja obuhvata planiranje priliva i odliva novčanih sredstava, praćenje likvidnosti i donošenje odgovarajućih mera za sprečavanje ili otklanjanje uzroka nelikvidnosti.

Narodna banka Srbije propisuje način utvrđivanja i nivoa likvidnosti banke, uključujući i kritično nizak nivo likvidnosti.

Kreditni rizik

Član 31

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema banci.

Banka je dužna da kreditni rizik identifikuje, meri i procenjuje prema kreditnoj sposobnosti dužnika i njegovoj urednosti u izvršavanju obaveza prema banci, kao i prema kvalitetu instrumenata obezbeđenja potraživanja banke.

Radi adekvatnog i efikasnog upravljanja kreditnim rizikom, banka je dužna da, u skladu s propisima Narodne banke Srbije i svojim aktima, obračunava i izdvaja rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

Banka je dužna da svojim unutrašnjim aktima propiše posebne politike i procedure za identifikovanje loše aktive i upravljanje tom aktivom, kao i za redovno izveštavanje organa banke o kvalitetu kreditnog portfolija.

Kamatni i devizni rizik i drugi tržišni rizici

Član 32

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promena kamatnih stopa.

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa.

Banka je dužna da obim i strukturu svoje imovine i obaveza uskladi na način koji omogućuje efikasno upravljanje tržišnim rizicima.

Banka je dužna da svojim unutrašnjim aktima propiše posebne politike i procedure za identifikovanje tržišnih rizika i upravljanje ovim rizicima, kao i za redovno izveštavanje organa banke o vrstama i nivou tih rizika.

Rizici izloženosti banke

Član 33

Izloženost banke prema jednom licu je ukupan iznos potraživanja i vanbilansnih stavki koji se odnose na to lice ili grupu povezanih lica (kreditni, ulaganja u dužničke hartije od vrednosti, vlasnički uložci i učešća, izdate garancije i avali i sl.).

Velika izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica je izloženost koja iznosi najmanje 10% kapitala banke.

Izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 25% kapitala banke.

Izloženost banke prema licu povezanom s bankom ne sme preći 5% kapitala banke.

Ukupna izloženost banke prema licima povezanim s bankom ne sme preći 20% kapitala banke.

Narodna banka Srbije propisuje zbir svih velikih izloženosti banke, koji ne može biti manji od 400% niti veći od 800% kapitala banke.

Rizici ulaganja banke

Član 34

Ulaganje banke u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ne sme preći 10% kapitala banke.

Ukupna ulaganja banke u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva banke ne smeju preći 60% kapitala banke.

Ulaganjima iz stava 2. ovog člana nije obuhvaćeno sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja tih akcija.

Operativni rizik

Član 35

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Član 36

Narodna banka Srbije propisuje kriterijume za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i za upravljanje rizicima, uključujući i:

- 1) način izračunavanja pojedinačnih pokazatelja poslovanja banke u vezi sa upravljanjem rizicima i ograničenja koja se odnose na te rizike;
- 2) način, formu i rokove izveštavanja banke o pokazateljima iz tačke 1) ovog stava.

Poslovanje s povezanim licem

Član 37

Banka u svom poslovanju ne može licu povezanom s bankom odobriti uslove koji su povoljniji od uslova odobrenih drugim licima koja nisu povezana s tom bankom.

Pravni poslovi s povezanim licem

Član 38

Pravni poslovi banke s povezanim licem obuhvataju poslove koje banka zaključi sa ovim licem i licem koje je povezano s povezanim licem te banke.

Banka pravni posao s povezanim licem može zaključiti nakon dobijanja pismenog odobrenja upravnog odbora banke.

Odobrenje iz stava 2. ovog člana nije obavezno u slučaju:

- 1) polaganja depozita povezanih lica;
- 2) davanja kredita obezbeđenog vezanim depozitom povezanog lica;
- 3) davanja kredita obezbeđenog dužničkim hartijama od vrednosti Republike Srbije ili Narodne banke Srbije, odnosno dužničkim hartijama od vrednosti lica čiji rejting, prema oceni priznatih međunarodnih rejting agencija, nije ispod "A".

Član upravnog odbora banke ne sme učestvovati u razmatranju ili odobravanju bilo kog pravnog posla između njega i banke, između banke i bilo kog člana njegove porodice i između banke i pravnog lica u kome on ili bilo koji član njegove porodice učestvuje u upravljanju ili rukovođenju, ili u kome ima znatno ili kontrolno učešće.

Pravne radnje u korist povezanih lica i lica koja su povezana s povezanim licima, banka može preduzimati nakon dobijanja pismenog odobrenja upravnog odbora banke.

Zabrana davanja kredita akcionarima

Član 39

Banka ne može odobravati kredite svojim akcionarima pre isteka roka od jedne godine od dana kada je počela da posluje.

Ništavost pravnih poslova

Član 40

Pravni posao koji banka zaključi suprotno uslovima propisanim čl. 37. do 39. ovog zakona ništav je.

Odeljak 3 Odnos banke s klijentima

Zaštita klijenata

Član 41

Klijent banke, u smislu ovog zakona, je bilo koje lice koje koristi ili je koristilo usluge banke ili lice koje se obratilo banci radi korišćenja usluga i koje je banka kao takvo identifikovala.

Klijent banke ima pravo pristupa svim podacima koji mu prema ovom zakonu moraju biti dostupni, a banka je dužna da mu na zahtev obezbedi ovaj pristup.

Banka slobodno odlučuje o izboru klijenta.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način ostvarivanja prava iz stava 2. ovog člana.

Objavljivanje opštih uslova poslovanja

Član 42

Banka je dužna da opšte uslove poslovanja, kao i njihove izmene i dopune, istakne u svojim poslovnim prostorijama na vidnom mestu, i to najkasnije 15 dana pre njihove primene.

Primena opštih uslova poslovanja obezbeđuje se pismenim ugovorom zaključenim između banke i klijenta.

Klijent može od banke da traži odgovarajuća objašnjenja i instrukcije koji se odnose na primenu opštih uslova poslovanja.

Opštim uslovima poslovanja, u smislu ovog zakona, smatra se svaki dokument koji sadrži standardne uslove poslovanja primenljive na sve klijente banke, opšte uslove za uspostavljanje odnosa između klijenata i banke, postupak komunikacije između klijenata i banke i opšte uslove za obavljanje transakcija između klijenata i banke.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način objavljivanja i primene opštih uslova poslovanja banke.

Jedinstven način obračuna i objavljivanja troškova, kamata i naknada bankarskih usluga

Član 43

Narodna banka Srbije može propisati jedinstveni način obračuna i objavljivanja troškova, kamata i naknada bankarskih usluga, i to naročito po osnovu depozitnih i kreditnih poslova.

Obaveštavanje klijenata

Član 44

Banka je dužna da klijentu, na njegov zahtev, obezbedi informacije o stanju njegovog kredita, odnosno depozitnog računa, kao i druge informacije iz poslovnog odnosa klijenta i banke.

Banka na svojoj Internet prezentaciji objavljuje podatke o imenima lica koja imaju učešće u toj banci, odnosno koja su članovi njenog upravnog i izvršnog odbora, kao i podatke o svojstvu tih lica.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način obaveštavanja klijenata banke.

Prigovor klijenata

Član 45

Ako klijent smatra da se banka ne pridržava obaveza iz zaključenog ugovora, prigovor na postupak banke može uputiti rukovodiocu organizacione jedinice banke u čijem je delokrugu unutrašnja revizija, nadležnoj organizacionoj jedinici ili nadležnom organu banke.

Banka je dužna da podnosiocu prigovora iz stava 1. ovog člana odgovori u razumnom roku.

Narodna banka Srbije ovlašćena je da, u okviru svoje kontrolne funkcije, proverava da li se banka pridržava dobrih poslovnih običaja, objavljenih opštih uslova poslovanja i odredaba ugovora zaključenih s klijentima.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način postupanja banke po prigovoru klijenata.

Odeljak 4 Tajnost podataka

Bankarska tajna

Član 46

Bankarska tajna je poslovna tajna.

Bankarskom tajnom smatraju se:

- 1) podaci koji su poznati banci a odnose se na lične podatke, finansijsko stanje i transakcije, kao i na vlasništvo ili poslovne veze klijenata te ili druge banke;
- 2) podaci o stanju i prometu na individualnim depozitnim računima;
- 3) drugi podaci do kojih banka dođe u poslovanju s klijentima.

Bankarskom tajnom ne smatraju se:

- 1) javni podaci i podaci koji su zainteresovanim licima sa opravdanim interesom dostupni iz drugih izvora;
- 2) konsolidovani podaci na osnovu kojih se ne otkriva identitet pojedinačnog klijenta;

3) podaci o akcionarima banke i visini njihovog učešća u akcionarskom kapitalu banke, kao i podaci o drugim licima sa učešćem u banci i podaci o tom učešću, bez obzira na to da li su oni klijenti banke;

4) podaci koji se odnose na urednost ispunjavanja obaveza klijenta prema banci.

Obaveza čuvanja bankarske tajne

Član 47

Banka i članovi njenih organa, akcionari i zaposleni u banci, kao i spoljni revizor banke i druga lica koja zbog prirode posla koji obavljaju imaju pristup podacima iz člana 46. stav 2. ovog zakona, ne mogu te podatke saopštavati trećim licima ni koristiti ih protivno interesu banke i njenih klijenata, niti mogu trećim licima omogućiti pristup tim podacima.

Obaveza čuvanja bankarske tajne za lica iz stava 1. ovog člana ne prestaje ni posle prestanka statusa na osnovu kog su ostvarili pristup podacima iz tog stava.

Banka može podatke o klijentu koji se smatraju bankarskom tajnom saopštiti trećim licima samo uz pismeno odobrenje tog klijenta, osim ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije propisano.

Izuzeci od obaveze čuvanja bankarske tajne

Član 48

Obaveza čuvanja bankarske tajne ne postoji ako se podaci saopštavaju:

1) na osnovu odluke ili zahteva nadležnog suda;

2) za potrebe organa nadležnog za sprečavanje pranja novca, u skladu s propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca;

3) u vezi sa imovinskim postupkom, a na osnovu zahteva staraoca imovine ili konzularnih predstavništava stranih država, posle podnošenja pismenih dokumenata kojima se dokazuje opravdani interes ovih lica;

4) u vezi sa izvršenjem nadležnog organa na imovini klijenta banke;

5) regulatornim telima u Republici Srbiji radi obavljanja poslova iz njihove nadležnosti;

6) licu koje su banke osnovale radi prikupljanja podataka o ukupnom iznosu, vrsti i ažurnosti u ispunjavanju obaveza fizičkih i pravnih lica klijenata banaka;

7) nadležnom organu u vezi s vršenjem kontrole obavljanja platnog prometa kod pravnih i fizičkih lica koja obavljaju delatnost, u skladu s propisima kojima se uređuje platni promet;

8) poreskoj upravi, u skladu s propisima kojima se uređuju poslovi iz njene nadležnosti;

9) organu nadležnom za kontrolu deviznog poslovanja;

10) na zahtev organizacije za osiguranje depozita, u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje depozita;

11) stranom regulatornom telu pod uslovima predviđenim sporazumom o saradnji zaključenim između tog tela i Narodne banke Srbije.

Izuzetno od odredaba stava 1. ovog člana, banka ima pravo da podatke koji predstavljaju bankarsku tajnu saopšti istražnom sudiji, javnom tužiocu i sudovima, odnosno drugim organima koji vrše javnopravna ovlašćenja isključivo radi zaštite svojih prava, u skladu sa zakonom.

Postupanje s podacima koji predstavljaju bankarsku tajnu

Član 49

Narodna banka Srbije, sudovi i drugi organi koji vrše javnopravna ovlašćenja mogu podatke do kojih su došli u skladu s članom 47. ovog zakona koristiti isključivo u svrhu za koju su pribavljeni i ne mogu ih saopštavati trećim licima niti tim licima omogućiti da saznaju i koriste ove podatke, osim u slučajevima predviđenim zakonom.

Odredbe stava 1. ovog člana shodno se primenjuju i na lica koja su zaposlena, odnosno koja su bila zaposlena u organima iz tog stava.

Odeljak 5 Finansijska evidencija i izveštavanje

Finansijska evidencija

Član 50

Banka je dužna da vodi poslovne knjige i računovodstvenu evidenciju i da godišnje finansijske izveštaje, koji istinito i objektivno odražavaju njeno poslovanje i finansijsko stanje, priprema sa sadržajem i u obliku koji su utvrđeni zakonom kojim se uređuju računovodstvo i revizija, ovim zakonom i propisima Narodne banke Srbije.

Izveštavanje Narodne banke Srbije

Član 51

Banka je dužna da, radi procene finansijskog stanja banke i njenih podređenih društava na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi, pripremi i Narodnoj banci Srbije podnese izveštaje koji se odnose na upravljanje bankom, kao i na poslovanje organizacionih struktura, planirane poslovne aktivnosti, likvidnost, solventnost i profitabilnost banke i njenih podređenih društava.

Narodna banka Srbije propisuje sadržinu i oblik izveštaja iz stava 1. ovog člana, kao i način i rokove njihovog dostavljanja.

Odeljak 6 Spoljna revizija

Imenovanje spoljnog revizora

Član 52

Radi obavljanja godišnje revizije svojih finansijskih izveštaja, banka, bankarska grupa i bankarski holding godišnje angažuju spoljnog revizora (preduzeće za reviziju).

O imenovanju spoljnog revizora banka ili bankarski holding obaveštavaju Narodnu banku Srbije u roku od 15 dana od dana tog imenovanja.

Narodna banka Srbije utvrđuje i objavljuje listu spoljnih revizora koji mogu vršiti reviziju iz stava 1. ovog člana, na osnovu kriterijuma koje propiše.

Član 53

Banka ne može imenovati spoljnog revizora čiji je prihod od revizije te banke u prethodnoj godini veći od polovine njegovih ukupnih prihoda.

Spoljni revizor može kod banke obavljati najviše tri uzastopne revizije godišnjih finansijskih izveštaja.

Spoljni revizor ne može u istoj godini obavljati i reviziju finansijskih izveštaja banke i pružati joj konsultantske usluge, niti reviziju može vršiti za poslovnu godinu u kojoj joj je pružao te usluge.

Ako reviziju izvrši spoljni revizor koji nije na listi iz člana 52. stav 3. ovog zakona, odnosno ako je revizija izvršena suprotno odredbama ovog zakona i drugih propisa, Narodna banka Srbije neće prihvatiti izveštaj o reviziji.

Član 54

Lice koje rukovodi revizijom banke i potpisuje izveštaj spoljnog revizora mora imati najviše profesionalno zvanje u oblasti revizije, prema zakonu kojim se uređuje revizija, tri godine iskustva u obavljanju poslova revizije banaka i mora biti nezavisno od banke.

Lice iz stava 1. ovog člana ne smatra se nezavisnim od banke ako je ono ili preduzeće za reviziju u kome je to lice angažovano, ili rukovodilac tog preduzeća – u tekućoj godini i u dve prethodne poslovne godine, kao i za vreme obavljanja revizije:

- 1) bilo lice povezano s bankom ili bilo kojim članom bankarske grupe;
- 2) bilo poslovni partner banke ili bilo kog člana bankarske grupe;
- 3) bilo lice koje ima direktno ili indirektno vlasništvo u banci ili članu bankarske grupe;
- 4) bilo likvidacioni ili stečajni upravnik člana bankarske grupe;
- 5) bilo ugovorna strana u ugovornom odnosu s licem koje bi moglo negativno uticati na njegovu nepristrasnost i nezavisnost.

Revizija na konsolidovanoj osnovi

Član 55

Godišnja revizija finansijskih izveštaja bankarskih grupa mora se sprovoditi na konsolidovanoj osnovi.

Svako podređeno društvo banke ili bankarskog holdinga obavezno je da obezbedi spoljnu reviziju svojih pojedinačnih godišnjih finansijskih izveštaja.

Reviziju iz stava 1. ovog člana vrši spoljni revizor, koga imenuje najviše matično društvo bankarske grupe.

Uz saglasnost Narodne banke Srbije, podređeno društvo koje nije banka ne mora biti uključeno u reviziju iz stava 1. ovog člana ako je:

1) njegov kapital, prema bilansu stanja, manji od 5% ukupnog kapitala banke, odnosno bankarskog holdinga;

2) tokom prethodne poslovne godine ostvarilo manje od 5% prihoda banke, odnosno bankarskog holdinga.

Uz saglasnost ili na zahtev Narodne banke Srbije, podređeno društvo koje nije banka ne mora biti uključeno u reviziju bankarske grupe ako bi to, prema mišljenju Narodne banke Srbije, doprinelo objektivnom sagledavanju finansijskog stanja te grupe.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja revizije iz stava 1. ovog člana.

Izveštaj spoljnog revizora

Član 56

Spoljni revizor sačinjava izveštaj i daje mišljenje o tome da li su godišnji finansijski izveštaji banke sačinjeni u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, odnosno međunarodnim računovodstvenim standardima, zakonom kojim se uređuju računovodstvo i revizija i propisima Narodne banke Srbije i da li istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj banke, rezultate poslovanja i novčane tokove za tu godinu po svim materijalno značajnim pitanjima.

Spoljni revizor daje upravnom i izvršnom odboru banke, kao i Narodnoj banci Srbije, mišljenje o efikasnosti funkcionisanja unutrašnje revizije, sistemu upravljanja rizicima i sistemu unutrašnjih kontrola.

Narodna banka Srbije propisuje minimalan obim i sadržaj izveštaja iz stava 1. ovog člana.

Narodna banka Srbije može od spoljnog revizora zahtevati i dodatna obaveštenja u vezi sa izvršenom revizijom.

Revizija kod statusnih promena

Član 57

Banka koja je osnovana spajanjem dužna je da Narodnoj banci Srbije dostavi mišljenje spoljnog revizora o istinitosti i objektivnosti svog početnog bilansa stanja na dan spajanja u roku od 60 dana od dana upisa te banke u registar privrednih subjekata.

Banka kojoj se pripaja druga banka dužna je da angažuje spoljnog revizora radi obavljanja revizije svojih finansijskih izveštaja sa stanjem na dan pripajanja.

Izveštaj spoljnog revizora o obavljenoj reviziji iz stava 2. ovog člana banka iz tog stava dužna je da dostavi Narodnoj banci Srbije u roku od 60 dana od dana upisa pripajanja u registar privrednih subjekata.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja revizije iz ovog člana.

Obaveza obaveštavanja spoljnog revizora

Član 58

Spoljni revizor dužan je da upravni i izvršni odbor banke, odnosno člana bankarske grupe, kao i Narodnu banku Srbije, obavesti, i to odmah nakon što za njih sazna, o svakoj činjenici koja predstavlja:

- 1) povredu zakona i propisa Narodne banke Srbije;
- 2) materijalno značajnu promenu finansijskog rezultata iskazanog u nerevidiranim godišnjim finansijskim izveštajima;
- 3) povredu unutrašnjih procedura ili akata banke ili bankarske grupe kojoj banka pripada;
- 4) okolnost koja bi mogla dovesti do materijalnog gubitka za banku ili člana bankarske grupe ili bi mogla ugroziti kontinuitet njihovog poslovanja.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana ne smatra se povredom tajnosti podataka banke ili poverljivih informacija i spoljni revizor zbog njega ne može snositi odgovornost.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način davanja obaveštenja iz stava 1. ovog člana.

Mere na osnovu izveštaja spoljnog revizora

Član 59

Kad su nepravilnosti u poslovanju banke utvrđene u izveštaju spoljnog revizora, banka je dužna da te nepravilnosti otkloni i da o tome obavesti Narodnu banku Srbije.

Ako banka ne otkloni nepravilnosti iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može prema toj banci preduzeti mere propisane ovim zakonom.

Povlačenje ili razrešenje dužnosti spoljnog revizora

Član 60

Banka i bankarski holding dostavljaju Narodnoj banci Srbije pismeno obaveštenje o povlačenju ili razrešenju dužnosti spoljnog revizora banke, bankarskog holdinga ili bankarske grupe, sa izjavom o razlozima za povlačenje, odnosno razrešenje – najkasnije u roku od 15 dana od dana povlačenja, odnosno razrešenja.

Kad se spoljni revizor banke, bankarskog holdinga ili bankarske grupe povuče ili bude razrešen dužnosti, drugi spoljni revizor ne može prihvatiti tu dužnost ako od prethodnog revizora ne pribavi pismenu izjavu iz stava 1. ovog člana.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, izbor spoljnog revizora banke, bankarskog holdinga ili bankarske grupe može se prihvatiti i bez pribavljanja izjave iz tog stava ako novi revizor obavesti Narodnu banku Srbije da nije primio izjavu u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva za davanje te izjave.

Narodna banka Srbije neće prihvatiti izveštaj spoljnog revizora koji je imenovan na ovu funkciju ako nije zahtevao izjavu iz stava 1. ovog člana ili je to imenovanje prihvatio pre isteka roka iz stava 3. tog člana.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način povlačenja ili razrešenja dužnosti spoljnog revizora.

Dostavljanje i objavljivanje godišnjih finansijskih izveštaja sa izveštajem spoljnog revizora

Član 61

Banka je dužna da Narodnoj banci Srbije dostavi pojedinačne finansijske izveštaje banke i njenog bankarskog holdinga sa izveštajem spoljnog revizora, za prethodnu poslovnu godinu – u roku od 120 dana nakon završetka te godine.

Narodna banka Srbije može od bilo kog člana bankarske grupe zahtevati da joj dostavi pojedinačne finansijske izveštaje sa izveštajem spoljnog revizora.

Banka je dužna da dostavi konsolidovane finansijske izveštaje bankarske grupe sa izveštajem spoljnog revizora, za prethodnu poslovnu godinu – u roku od 150 dana nakon završetka te godine.

Izveštaj spoljnog revizora u skraćenom obliku banka i bankarski holding objavljuju u najmanje jednim dnevnim novinama koje se distribuiraju na teritoriji Republike Srbije, i to u roku od 15 dana od dana prijema tog izveštaja.

Kompletan izveštaj spoljnog revizora o godišnjim finansijskim izveštajima za banku, bankarski holding i bankarsku grupu, uključujući i napomene uz finansijske izveštaje, banka objavljuje na svojoj Internet prezentaciji.

Pored objavljivanja revidiranog godišnjeg finansijskog izveštaja, banka tromesečno na svojoj Internet prezentaciji objavljuje i nerevidirane finansijske izveštaje, u roku od 30 dana nakon isteka obračunskog perioda, koji sadrže bilans stanja, s vanbilansnim stavkama, bilans uspeha i izveštaj o tokovima gotovine, a objavljuje i imena članova upravnog i izvršnog odbora banke i lica koja imaju učešće u banci ili bankarskom holdingu i podatke o ovim licima, kao i organizacionu strukturu i spisak organizacionih jedinica te banke.

Ako se u izveštajima i podacima koji su objavljeni utvrdi greška, banka ili spoljni revizor dužni su da o tome odmah obaveste Narodnu banku Srbije, a banka je dužna i da korigovane izveštaje i podatke ponovo objavi.

Odbijanje Narodne banke Srbije da prihvati izveštaj spoljnog revizora

Član 62

Ako Narodna banka Srbije utvrdi da revizija banke, bankarskog holdinga ili bankarske grupe nije obavljena u skladu sa odredbama ovog zakona, neće prihvatiti izveštaj o toj reviziji i zahtevaće da drugi spoljni revizor ponovo obavi reviziju o trošku banke.

Posebna revizija

Član 63

Narodna banka Srbije može da zahteva posebnu reviziju banke i člana bankarske grupe ako su njihovi izveštaji netačni ili su zaključili transakcije koje su po banku mogle imati ili su imale znatnu štetu.

Narodna banka Srbije može da imenuje revizora radi posebne revizije banke ili člana bankarske grupe. Banka ili član bankarske grupe dužni su da tom revizoru dostave, bez odlaganja i ograničenja, sve podatke i dokumente neophodne za reviziju i da mu pruže svu potrebnu pomoć, u skladu sa ovim zakonom.

Troškove posebne revizije snosi banka.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja posebne revizije.

Odeljak 7 Udruženje banaka

Osnivanje udruženja banaka

Član 64

Banke mogu, radi unapređivanja sopstvenog poslovanja i usklađivanja svoje delatnosti, osnivati udruženja.

Udruženje banaka ima svojstvo pravnog lica.

Udruženje banaka upisuje se u registar, u skladu sa zakonom.

Ugovorom o osnivanju udruženja banaka utvrđuju se naziv, delatnost i sedište udruženja, zastupanje udruženja i odgovornost u pravnom prometu, prestanak rada udruženja i način upravljanja udruženjem, kao i druga pitanja značajna za osnivanje udruženja banaka.

Udruženje banaka dostavlja Narodnoj banci Srbije ugovor iz stava 4. ovog člana, kao i druge akte udruženja i sporazume koje udruženje zaključuje s bankama.

Banka dostavlja Narodnoj banci Srbije sporazume koje zaključi s drugim bankama radi unapređivanja sopstvenog poslovanja i usklađivanja svoje delatnosti.

Banka ne može zaključiti sporazum s drugom bankom ili sa udruženjem banaka koji bi mogao da povredi konkurenciju.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove, rokove i način dostavljanja ugovora, sporazuma i akata iz st. 5. i 6. ovog člana.

Glava IV

ORGANIZACIJA BANKE I NAČIN UPRAVLJANJA BANKOM

Odeljak 1 Organi banke

Skupština banke

Sastav

Član 65

Skupštinu banke čine akcionari banke.

Pravo glasa akcionari ostvaruju neposredno ili preko svojih predstavnika.

Statutom banke se akcionarima koji imaju 1% ili više akcija s pravom glasa ne može onemogućiti neposredno vršenje prava glasa.

Delokrug

Član 66

Skupština banke:

- 1) usvaja poslovnu politiku i strategiju banke;
- 2) donosi statut banke i usvaja izmene i dopune osnivačkog akta i statuta banke;
- 3) usvaja godišnji račun banke i odlučuje o upotrebi i raspoređivanju ostvarene dobiti, odnosno pokriću gubitaka;
- 4) odlučuje o povećanju kapitala banke, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili u druga pravna lica, kao i o visini ulaganja u osnovna sredstva banke;
- 5) imenuje i razrešava predsednika i članove upravnog odbora banke;
- 6) određuje naknadu članovima upravnog odbora banke;
- 7) odlučuje o statusnim promenama i o prestanku rada banke;
- 8) odlučuje o sticanju stečajne, odnosno likvidacione mase banke u stečaju, odnosno likvidaciji;
- 9) imenuje i razrešava spoljnog revizora;
- 10) donosi poslovnik o svom radu i odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa zakonom i statutom banke.

Statutom se mogu skupštini banke utvrditi i druga prava i obaveze.

Skupština banke ne može donošenje odluka iz stava 1. ovog člana preneti na drugi organ banke.

Narodna banka Srbije daje saglasnost na statut banke, odnosno na izmene i dopune osnivačkog akta i statuta banke.

Statut banke, odnosno izmene i dopune osnivačkog akta i statuta banke ne mogu stupiti na snagu pre dostavljanja saglasnosti iz stava 4. ovog člana.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način davanja saglasnosti iz stava 4. ovog člana.

Redovno zasedanje skupštine

Član 67

Redovno zasedanje skupštine banke održava se najmanje jednom godišnje, na način predviđen statutom banke.

Narodna banka Srbije može zahtevati da se određena pitanja uvrste u dnevni red redovnog zasedanja skupštine banke.

Na postupak sazivanja, obaveštavanja i rada redovnog zasedanja skupštine banke primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva koje se odnose na skupštinu akcionarskog društva, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Vanredno zasedanje skupštine

Član 68

Vanredno zasedanje skupštine banke može se sazvati na zahtev:

- 1) upravnog odbora ili drugog organa banke koji je statutom banke ovlašćen da sazove vanredno zasedanje skupštine;
- 2) akcionara banke s najmanje 10% akcija s pravom glasa;
- 3) likvidacionog upravnika banke, u postupku dobrovoljne likvidacije banke.

Na postupak sazivanja vanrednog zasedanja skupštine banke primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva.

Upravni odbor banke sazvaće vanredno zasedanje skupštine banke:

- 1) kada banka postane potkapitalizovana;
- 2) na zahtev unutrašnje revizije banke, spoljnog revizora banke ili odbora za praćenje poslovanja banke;
- 3) na zahtev Narodne banke Srbije;
- 4) uvek kada oceni da je to potrebno.

Narodna banka Srbije može zahtevati da se određena pitanja uvrste u dnevni red vanrednog zasedanja skupštine banke.

Prisustvo predstavnika Narodne banke Srbije na sednici skupštine banke

Član 69

Predstavnik Narodne banke Srbije može prisustvovati sednici skupštine banke i može se obraćati akcionarima na toj sednici.

Upravni odbor banke obavestiće Narodnu banku Srbije o datumu održavanja i dnevnom redu sednice skupštine banke u roku predviđenom za obaveštavanje članova skupštine banke.

Upravni i izvršni odbor banke

Član 70

Organi upravljanja bankom su upravni i izvršni odbor banke.

Upravni i izvršni odbor banke dužni su da preduzimaju mere radi sprečavanja nezakonitih ili neprimerenih radnji i uticaja, koji su štetni ili nisu u najboljem interesu banke i njenih akcionara i koje vrše lica koja imaju znatno ili kontrolno učešće u toj banci.

Upravni odbor

Sastav

Član 71

Upravni odbor banke čini najmanje pet članova, uključujući i predsednika.

Najmanje jedna trećina članova upravnog odbora banke moraju biti lica nezavisna od banke.

Nezavisnim od banke smatra se lice koje nema direktno ili indirektno vlasništvo ni u banci ni u članu bankarske grupe u kojoj je ta banka.

Narodna banka Srbije može propisati dodatne uslove koje lice mora ispuniti da bi se smatralo nezavisnim od banke.

Članovi upravnog odbora banke moraju imati dobru poslovnu reputaciju i odgovarajuće kvalifikacije, koje propisuje Narodna banka Srbije.

Najmanje tri člana upravnog odbora banke moraju imati odgovarajuće iskustvo iz oblasti finansija.

Najmanje jedan član upravnog odbora banke mora aktivno znati srpski jezik i imati prebivalište na teritoriji Republike Srbije.

Imenovanje članova upravnog odbora

Član 72

Banka podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje prethodne saglasnosti na imenovanje člana upravnog odbora banke, uz koji dostavlja dokumente i daje podatke kojima se dokazuju poslovna reputacija i kvalifikacije lica predloženog za člana upravnog odbora banke.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove za davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana.

Narodna banka Srbije odbiće zahtev iz stava 1. ovog člana ako je lice predloženo za člana upravnog odbora banke:

1) lice koje je na dan pokretanja stečajnog postupka, odnosno oduzimanja dozvole za rad ili šest meseci pre tog dana bilo ovlašćeno za predstavljanje i zastupanje, odnosno član organa upravljanja i nadzora banke protiv koje je pokrenut stečajni postupak ili kojoj je oduzeta dozvola za rad, osim ako su protekle tri godine od otvaranja stečajnog postupka, odnosno oduzimanja dozvole za rad;

2) član bilo kog organa upravljanja druge banke;

3) pravnosnažno osuđeno za krivično delo na безусловnu kaznu zatvora ili pravnosnažno osuđeno za krivično delo protiv prava po osnovu rada, imovine, privrede, ustavnog uređenja i bezbednosti Republike Srbije i državne zajednice Srbija i Crna Gora, državnih organa, pravosuđa, pravnog saobraćaja i službene dužnosti, odnosno drugo kažnjivo delo koje ga čini nepodobnim za obavljanje te funkcije.

Za člana upravnog odbora banke iz člana 71. stav 6. ovog zakona, uz zahtev iz stava 1. ovog člana, podnosi se i dokaz da to lice ima najmanje tri godine iskustva na rukovodećem položaju u licu u finansijskom sektoru ili šest godina iskustva u oblasti finansija i bankarstva i da se istaklo kao stručnjak ili naučni radnik u tim oblastima. Za ostale članove upravnog odbora, uz zahtev iz stava 1. ovog člana, podnose se dokazi iz stava 3. tog člana ili dokaz da to lice ima najmanje šest godina iskustva na rukovodećem položaju u privrednom društvu.

Banka obaveštava Narodnu banku Srbije o razrešenju ili ostavci člana upravnog odbora banke u roku od deset dana od dana razrešenja ili ostavke, navodeći razloge za to.

Član upravnog odbora banke ne može biti član izvršnog odbora banke.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način imenovanja članova upravnog odbora banke.

Delokrug

Član 73

Upravni odbor banke odgovoran je da poslovanje banke bude u skladu sa zakonom, propisima i aktima Narodne banke Srbije, kao i aktima i drugim procedurama koje utvrde organi banke.

Upravni odbor banke odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u banci i za nadzor nad tim sistemom, a dužan je i da obezbedi da izvršni odbor banke identifikuje rizike kojima je banka izložena, kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa odobrenim politikama i procedurama.

Upravni odbor banke:

- 1) saziva sednice skupštine banke;
- 2) priprema za skupštinu banke predloge odluka i odgovoran je za sprovođenje tih odluka;
- 3) donosi, između dve sednice skupštine banke, akte kojima se sprovodi poslovna politika banke;
- 4) utvrđuje opšte uslove poslovanja banke, kao i njihove izmene i dopune;
- 5) bira i razrešava predsednika i članove izvršnog odbora banke;
- 6) bira i razrešava članove odbora iz člana 79. stav 1. ovog zakona;
- 7) utvrđuje iznose do kojih izvršni odbor banke može odlučivati o plasmanima i zaduživanju banke i odlučuje o plasmanima i zaduživanju banke preko tih iznosa;
- 8) daje prethodnu saglasnost za izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica preko 10%, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% kapitala banke;
- 9) nadzire rad izvršnog odbora banke;
- 10) usvaja program i plan unutrašnje revizije banke;
- 11) uspostavlja sistem unutrašnjih kontrola;
- 12) utvrđuje procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika i za upravljanje rizicima;
- 13) razmatra izveštaje spoljne i unutrašnje revizije;
- 14) usvaja tromesečne i godišnje izveštaje izvršnog odbora banke o poslovanju banke i skupštini banke podnosi usvojeni godišnji izveštaj na konačno usvajanje;
- 15) donosi poslovnike o svom radu i o radu izvršnog odbora;
- 16) obaveštava Narodnu banku Srbije i druge nadležne organe o utvrđenim nepravilnostima;
- 17) obavlja druge poslove u skladu sa statutom banke.

Upravni odbor banke odgovoran je za tačnost svih izveštaja o poslovanju, finansijskom stanju i rezultatima poslovanja banke upućenih akcionarima banke, javnosti i Narodnoj banci Srbije.

Sednice

Član 74

Sednice upravnog odbora banke održavaju se po potrebi, a najmanje jednom u tri meseca.

Sednice upravnog odbora banke održavaju se u prostorijama sedišta ili drugih organizacionih delova banke na teritoriji Republike Srbije najmanje jednom u tri meseca.

Upravni odbor banke održaće vanrednu sednicu ako to Narodna banka Srbije zahteva radi razmatranja određenih pitanja.

Ako Narodna banka Srbije oceni da je to potrebno, predstavnik Narodne banke Srbije može prisustvovati sednici upravnog odbora banke i obraćati se njegovim članovima.

Upravni odbor banke obavestiće Narodnu banku Srbije o datumu održavanja i dnevnom redu sednice upravnog odbora banke u roku predviđenom za obaveštavanje članova upravnog odbora banke.

Banka je dužna da, uz godišnji izveštaj koji Narodnoj banci Srbije dostavlja u skladu sa ovim zakonom, dostavi i izveštaj o ukupnom broju održanih sednica upravnog odbora banke i mestu njihovog održavanja.

Izvršni odbor banke

Sastav

Član 75

Izvršni odbor banke čine najmanje dva člana, uključujući i predsednika.

Predsednik izvršnog odbora banke predstavlja i zastupa banku.

Pri preduzimanju pravnih radnji u ime i za račun banke, predsednik izvršnog odbora banke dužan je da obezbedi potpis jednog člana tog odbora.

Članovi izvršnog odbora banke su u radnom odnosu u banci na neodređeno vreme s punim radnim vremenom.

Članovi izvršnog odbora banke moraju imati dobru poslovnu reputaciju i odgovarajuće kvalifikacije, koje propisuje Narodna banka Srbije.

Najmanje jedan član izvršnog odbora banke mora aktivno znati srpski jezik i imati prebivalište na teritoriji Republike Srbije, a svi članovi izvršnog odbora moraju imati boravište na teritoriji Republike Srbije.

Na imenovanje članova izvršnog odbora banke shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na imenovanje članova upravnog odbora banke.

Delokrug

Član 76

Izvršni odbor banke organizuje poslovanje banke i vrši dnevni nadzor nad aktivnostima zaposlenih u banci.

Izvršni odbor banke:

- 1) izvršava odluke skupštine banke i upravnog odbora banke;
- 2) obezbeđuje zakonitost rada banke;

- 3) odlučuje o plasmanima i zaduživanju banke do iznosa koji utvrdi upravni odbor banke;
- 4) odlučuje o svakom povećanju izloženosti banke prema licu povezanom s bankom i o tome obaveštava upravni odbor banke;
- 5) primenjuje poslovnu strategiju banke;
- 6) identifikuje i meri rizike kojima je banka izložena u svom poslovanju i primenjuje principe upravljanja rizicima koje odobri upravni odbor banke;
- 7) utvrđuje organizacionu strukturu banke koja odgovara strategiji banke;
- 8) primenjuje procedure nadzora nad aktivnostima banke, redovno ocenjuje njihov kvalitet i, ako je potrebno, poboljšava ih, u skladu s poslovnom politikom banke;
- 9) obezbeđuje da svi zaposleni budu upoznati s propisima i drugim aktima banke kojima se uređuju njihove radne obaveze;
- 10) obezbeđuje sigurnost i redovno praćenje sistema informacione tehnologije banke;
- 11) obezbeđuje sigurnost i redovno praćenje sistema trezorskog poslovanja;
- 12) informiše upravni odbor banke o svim postupanjima koja nisu u skladu s propisima i drugim aktima banke;
- 13) najmanje jednom u toku poslovnog tromesečja podnosi upravnom odboru banke pregled poslovnih aktivnosti, bilans stanja i bilans uspeha banke;
- 14) bez odlaganja informiše upravni odbor banke i Narodnu banku Srbije o svakom pogoršanju finansijskog stanja banke ili postojanju opasnosti od tog pogoršanja, kao i o drugim činjenicama koje mogu znatno uticati na finansijsko stanje banke;
- 15) odlučuje o svim pitanjima koja nisu u nadležnosti skupštine banke i upravnog odbora banke.

Obaveza informisanja skupštine banke o prihodima članova organa upravljanja

Član 77

Skupština banke najmanje jednom godišnje razmatra pismenu informaciju s detaljnim podacima o svim zaradama, naknadama i drugim primanjima članova upravnog i izvršnog odbora banke i o svim ugovorima između banke i članova tih odbora i drugih lica koja su povezana s tim članovima čija je posledica imovinska korist za ta lica, kao i predlog upravnog odbora banke o zaradama, naknadama i drugoj imovinskoj koristi tih lica za narednu godinu.

Sukob interesa

Član 78

Članovi upravnog i izvršnog odbora banke dužni su da, u roku od mesec dana od dana stupanja na dužnost, upravnom odboru banke dostave pismenu izjavu koja sadrži podatke o:

1) imovinskim pravima tih lica i članova njihovih porodica čija tržišna vrednost prelazi 10.000 evra u dinarskoj protivvrednosti prema zvaničnom srednjem kursu na dan procene vrednosti ovih prava;

2) pravnom licu u kome lica koja daju izjavu ili članovi njihovih porodica učestvuju u organima upravljanja ili rukovođenja ili imaju učešće u tom pravnom licu, odnosno status ortaka ili komplementara.

Ako se promene podaci iz stava 1. ovog člana, članovi upravnog i izvršnog odbora banke obaveštavaju upravni odbor banke o toj promeni u roku od mesec dana od dana kad su saznali za promenu.

Podatke iz stava 1. ovog člana upravni odbor banke dostavlja skupštini banke najmanje jednom godišnje.

Narodna banka Srbije može propisati da izjava iz stava 1. ovog člana sadrži i druge podatke.

Članovi upravnog i izvršnog odbora banke dužni su da bez odlaganja obaveste upravni odbor banke o pravnom licu iz stava 1. tačka 2. ovog člana s kojim je banka uspostavila ili planira da uspostavi poslovni odnos.

Drugi odbori banke

Član 79

Banka je dužna da obrazuje odbor za praćenje poslovanja banke (odbor za reviziju), kreditni odbor i odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka može obrazovati i druge odbore.

Odbor za praćenje poslovanja banke (odbor za reviziju)

Član 80

Odbor za praćenje poslovanja banke čine najmanje tri člana, od kojih su najmanje dva članovi upravnog odbora banke koji imaju odgovarajuće iskustvo iz oblasti finansija.

Najmanje jedan član odbora za praćenje poslovanja banke mora biti lice nezavisno od banke.

Članovi odbora za praćenje poslovanja banke ne mogu biti lica povezana s bankom, osim po osnovu članstva u upravnom odboru banke ili u organu upravljanja, odnosno nadzora lica u sastavu iste bankarske grupe.

Odbor za praćenje poslovanja banke pomaže upravnom odboru banke u nadzoru nad radom izvršnog odbora banke i zaposlenih u banci.

Odbor za praćenje poslovanja banke dužan je da:

1) analizira godišnje izveštaje i druge finansijske izveštaje banke koji se upravnom odboru banke podnose na razmatranje i usvajanje;

2) analizira i usvaja predloge politika i procedura banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se upravnom odboru banke podnose na razmatranje i usvajanje;

3) analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenih politika i procedura za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola;

4) najmanje jednom mesečno izveštava upravni odbor o svojim aktivnostima i utvrđenim nepravilnostima, kao i da predlaže način na koji će se otkloniti te nepravilnosti, odnosno unaprediti politike i procedure za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola;

5) na predlog upravnog ili izvršnog odbora banke ili spoljnog revizora banke razmatra ulaganja i aktivnosti banke;

6) upravnom odboru i skupštini banke predlaže spoljnog revizora banke;

7) razmatra, sa spoljnim revizorom banke, godišnje revizije finansijskih izveštaja banke;

8) predlaže upravnom odboru banke da se određena pitanja u vezi sa spoljnom i unutrašnjom revizijom uvrste u dnevni red sednice skupštine;

9) donosi poslovnik o svom radu.

Kad oceni da banka posluje suprotno zakonu, drugom propisu, statutu ili drugom aktu banke ili se to može zaključiti na osnovu izveštaja o reviziji, odnosno kad utvrdi druge nepravilnosti u poslovanju banke odbor za praćenje poslovanja banke obavezno predlaže upravnom odboru banke da otkloni uočene nepravilnosti, kao i da zakaže vanredno zasedanje skupštine banke u slučaju da ustanovljene nepravilnosti mogu imati teže posledice na poslovanje banke.

Članovi odbora za praćenje poslovanja banke sastaju se najmanje jednom mesečno, a najmanje jednom u tri meseca sastaju se u sedištu banke.

Kreditni odbor i odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Član 81

Kreditni odbor odlučuje o kreditnim zahtevima u okvirima utvrđenim aktima banke i obavlja druge poslove utvrđene aktima banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati izloženost banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaže mere za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima banke.

Narodna banka Srbije može propisati i druge poslove koje su dužni da obavljaju odbori iz ovog člana.

Odeljak 2

Sistem unutrašnjih kontrola, funkcija kontrole usklađenosti poslovanja banke i funkcija unutrašnje revizije

Unutrašnja kontrola

Član 82

Članovi izvršnog odbora banke odgovorni su za vršenje unutrašnje kontrole nad poslovanjem banke na svim nivoima, u skladu sa uspostavljenim sistemom te kontrole.

Odbor za praćenje poslovanja banke i unutrašnja revizija banke vrše kontrolu pravilnosti rada banke i efikasnosti funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola.

Banka je dužna da postupke sistema unutrašnjih kontrola uredi i sprovodi na način da omogućavaju kontinuirano praćenje i merenje rizika koji mogu negativno uticati na ostvarivanje utvrđenih poslovnih ciljeva banke, kao što su kreditni rizik, rizik zemlje dužnika, devizni rizik, rizik tržišta, kamatni rizik, rizik likvidnosti, operativni i drugi rizik.

Banka je dužna da sistem unutrašnjih kontrola razvija na način koji omogućava blagovremenu procenu postojećih i novih rizika, uključujući i rizike koji prethodno nisu kontrolisani, kao i rizike izvan kontrole banaka (spoljni rizici), kao i kontrolu tih rizika koja će negativne uticaje na poslovanje i bonitet banke svesti na najmanju moguću meru.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način uređivanja i sprovođenja sistema unutrašnjih kontrola.

Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja banke

Član 83

U banci postoji organizaciona jedinica u čijem delokrugu je kontrola usklađenosti poslovanja banke.

Rukovodioca organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana imenuje i razrešava upravni odbor banke.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana odgovoran je za identifikaciju i praćenje rizika usklađenosti poslovanja banke i za upravljanje tim rizikom, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik. Rizik usklađenosti poslovanja banke nastaje kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banke.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana i zaposleni u toj organizacionoj jedinici nezavisni su u svom radu i obavljaju isključivo poslove iz stava 3. tog člana.

Zaposleni u banci dužni su da zaposlenima u organizacionoj jedinici iz stava 1. ovog člana omoguće uvid u dokumentaciju koju poseduju i da im pruže potrebne informacije.

Narodna banka Srbije bliže propisuje način i uslove identifikacije, praćenja i upravljanja rizicima iz stava 3. ovog člana.

Član 84

Organizacijska jedinica u čijem delokrugu je kontrola usklađenosti poslovanja banke dužna je da najmanje jednom godišnje identifikuje i proceni glavne rizike te usklađenosti i predloži planove upravljanja tim rizicima, o čemu sastavlja izveštaj koji dostavlja izvršnom odboru i odboru za praćenje poslovanja banke.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana usvaja izvršni odbor.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana dužan je da o utvrđenim propustima koji se odnose na usklađenost poslovanja odmah obavesti izvršni odbor i odbor za praćenje poslovanja banke.

Organizacijska jedinica iz stava 1. ovog člana dužna je da sastavi program praćenja usklađenosti poslovanja banke, koji posebno sadrži metodologiju rada te organizacione jedinice, planirane aktivnosti, način i rokove izrade izveštaja, način provere te usklađenosti, kao i plan obuke zaposlenih.

Funkcija unutrašnje revizije

Član 85

U banci postoji organizacijska jedinica u čijem je delokrugu unutrašnja revizija.

Osnovni zadaci organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana su da upravnom odboru banke pruža nezavisno i objektivno mišljenje o pitanjima koja su predmet revizije, da obavlja savetodavnu aktivnost usmerenu na unapređenje postojećeg sistema unutrašnjih kontrola i poslovanja banke i da upravnom odboru banke pruža pomoć u ostvarivanju njegovih ciljeva, i to primenjujući sistematičan, disciplinovan i dokumentovan pristup vrednovanju i unapređenju postojećeg načina upravljanja rizicima, kontrole i rukovođenja procesima.

Banka je dužna da funkciju unutrašnje revizije vrši u skladu s propisima koji uređuju osnovne principe organizacije i rada unutrašnje revizije banke.

Banka ima najmanje jednog zaposlenog u organizacionoj jedinici iz stava 1. ovog člana, koji ima zvanje utvrđeno zakonom kojim se uređuje revizija i drugim propisima iz te oblasti.

Rukovodioca organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana bira i razrešava upravni odbor banke.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana izrađuje program unutrašnje revizije i utvrđuje metodologiju njenog rada, a posebno uputstvo za rad unutrašnje revizije, način i rokove izrade i dostavljanja nadležnim organima banke izveštaja o unutrašnjoj reviziji, način praćenja preporučenih aktivnosti za otklanjanje nepravilnosti i nedostataka utvrđenih u poslovanju banke, kao i način i odgovornost za izradu, korišćenje i čuvanje dokumentacije o obavljenim aktivnostima unutrašnje revizije prema godišnjem planu. Ovaj rukovodilac izveštava upravni odbor o rezultatima izvršene revizije.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana ima pravo da se neposredno obrati upravnom odboru banke kad god je to potrebno.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana ovlašćen je da predloži sazivanje sednice odbora za praćenje poslovanja banke, o čemu obaveštava upravni odbor, a ako sednica tog odbora ne bude održana, obaveštava o tome skupštinu banke na prvoj narednoj sednici.

Zaposleni u organizacionoj jedinici iz stava 1. ovog člana ne mogu obavljati rukovodeće ni druge poslove iz delatnosti banke, osim poslova koji se odnose na vršenje unutrašnje revizije, niti mogu učestvovati u pripremi i izradi akata i druge dokumentacije koji mogu biti predmet unutrašnje revizije.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana odgovoran je za efikasno, kontinuirano, redovno i kvalitetno vršenje funkcije unutrašnje revizije i efikasno sprovođenje programa i operativnih godišnjih planova te revizije.

Unutrašnja revizija dužna je da:

- 1) ocenjuje adekvatnost i pouzdanost sistema unutrašnjih kontrola banke i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja banke;
- 2) obezbedi da se rizici na odgovarajući način identifikuju i kontrolišu;
- 3) utvrđuje slabosti u poslovanju banke i njenih zaposlenih, kao i slučajeve neizvršenja obaveza i prekoračenja ovlašćenja i priprema predloge za otklanjanje tih slabosti, kao i preporuke za njihovo sprečavanje;
- 4) održava sastanke sa upravnim odborom banke, kao i odborom za praćenje poslovanja banke;
- 5) redovno priprema izveštaje o aktivnostima unutrašnje revizije i dostavlja ih upravnom odboru banke, kao i odboru za praćenje poslovanja banke.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja funkcija unutrašnje revizije.

Ovlašćenja unutrašnje revizije

Član 86

Zaposleni u organizacionoj jedinici u čijem je delokrugu unutrašnja revizija imaju pravo uvida u sve dokumente banke i njenih podređenih društava, kao i članova iste bankarske grupe, bez ograničenja vrše nadzor nad poslovanjem banke i učestvuju na sednicama upravnog odbora banke i njegovih odbora.

Na zahtev zaposlenih u organizacionoj jedinici iz stava 1. ovog člana, zaposleni u banci dužni su da dostave pismeno objašnjenje u vezi sa slabostima i greškama u svom radu, kao i da ih otklone.

Organizaciona jedinica iz stava 1. ovog člana izveštaje o svom radu podnosi odboru za praćenje poslovanja banke i upravnom odboru banke.

Godišnji izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli

Član 87

Banka je dužna da Narodnoj banci Srbije dostavi godišnji izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli banke.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana banka dostavlja s godišnjim finansijskim izveštajem.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana odobrava upravni odbor banke.

Sadržinu izveštaja iz stava 1. ovog člana i rokove njegovog dostavljanja bliže propisuje Narodna banka Srbije, s tim da izveštaj mora sadržati sledeće izjave:

- 1) da li su upravni i izvršni odbor banke identifikovali značajne rizike;
- 2) da li su politike unutrašnje kontrole i upravljanja rizicima u banci adekvatne i da li se efikasno primenjuju;
- 3) da li su Narodnoj banci Srbije dostavljeni tačni prikazi politika upravljanja rizicima i sistema unutrašnjih kontrola;
- 4) da je utvrđen plan aktivnosti za otklanjanje nedostataka i da se primenjuje ili da će biti utvrđen i dostavljen na usvajanje upravnom odboru banke.

Odeljak 3 Filijale i predstavništva

Otvaranje filijale i drugog organizacionog oblika banke na teritoriji Republike Srbije

Član 88

Banka obaveštava Narodnu banku Srbije o otvaranju filijale ili drugog organizacionog oblika na teritoriji Republike Srbije najkasnije u roku od osam dana od dana njihovog otvaranja.

Otvaranje filijale banke u inostranstvu

Član 89

Radi otvaranja filijale u inostranstvu, banka podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje saglasnosti.

Banka je dužna da Narodnoj banci Srbije podnosi godišnji izveštaj o poslovanju filijale u inostranstvu i da je bez odlaganja obavesti o svim promenama koje se odnose na aktivnosti ove filijale.

Direktor filijale banke u inostranstvu mora ispunjavati uslove koji su ovim zakonom propisani za imenovanje člana izvršnog odbora banke.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja i oduzimanja saglasnosti iz stava 1. ovog člana.

Otvaranje drugog organizacionog oblika banke u inostranstvu

Član 90

Na druge organizacione oblike banaka u inostranstvu shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na filijale banaka u inostranstvu.

Otvaranje predstavništva banke u inostranstvu

Član 91

Radi otvaranja predstavništva u inostranstvu, banka podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje saglasnosti.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja i oduzimanja saglasnosti iz stava 1. ovog člana.

Otvaranje predstavništva strane banke u Republici Srbiji

Član 92

Predstavništvo strane banke u Republici Srbiji registruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Uz prijavu za upis u registar privrednih subjekata strana banka podnosi i saglasnost Narodne banke Srbije.

Uz zahtev za dobijanje saglasnosti iz stava 2. ovog člana dostavljaju se:

- 1) potvrda regulatornog tela države porekla da strana banka ima dozvolu za rad i potrebno ovlašćenje za otvaranje predstavništva u Republici Srbiji ili dokaz da takvo ovlašćenje nije potrebno prema propisima te države;
- 2) podaci o imenu, pravnom statusu i sedištu strane banke;
- 3) kopija osnivačkog akta strane banke;
- 4) podaci o finansijskom stanju strane banke;
- 5) odluka nadležnog organa strane banke o otvaranju predstavništva;
- 6) odluka o imenovanju lica odgovornog za rad predstavništva strane banke i ovlašćenje za to lice;
- 7) predloženo ime i sedište predstavništva strane banke;
- 8) predložene aktivnosti i program rada predstavništva strane banke;
- 9) podaci o rukovodstvu predstavništva strane banke;
- 10) overena izjava strane banke kojom potvrđuje da preuzima obaveze koje proisteknu iz poslovanja njenog predstavništva.

Narodna banka Srbije oduzeće stranoj banci saglasnost iz stava 2. ovog člana ako:

- 1) stranoj banci dozvola za rad prestane da važi u državi porekla;
- 2) predstavništvo strane banke obavlja poslove koji propisima nisu dozvoljeni predstavništvu;

3) strana banka podnese zahtev za brisanje predstavništva strane banke iz registra.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja i oduzimanja saglasnosti iz stava 2. ovog člana.

Evidencije o filijalama i predstavništvima

Član 93

Narodna banka Srbije vodi registre datih saglasnosti za otvaranje filijala, drugih organizacionih oblika i predstavništava banaka u inostranstvu, kao i predstavništava stranih banaka u Republici Srbiji.

Glava V KONTROLNA FUNKCIJA NARODNE BANKE SRBIJE

Odeljak 1 Učešće u banci

Saglasnost za sticanje vlasništva

Član 94

Nijedno lice ne može bez prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije steći direktno ili indirektno vlasništvo u banci koje mu omogućava od 5% do 20%, više od 20% do 33%, više od 33% do 50% i više od 50% glasačkih prava.

O zahtevu za davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 60 dana od dana prijema urednog zahteva.

Narodna banka Srbije propisuje bliže uslove i način davanja saglasnosti iz stava 1. ovog člana.

Ako je podnosilac zahteva za davanje saglasnosti iz stava 1. ovog člana strana banka ili strano lice iz finansijskog sektora, Narodna banka Srbije tu saglasnost daje pod uslovom:

- 1) da kontrolu, odnosno nadzor na konsolidovanoj osnovi tog podnosioca regulatorno telo države porekla vrši na način koji zadovoljava propisane uslove Narodne banke Srbije;
- 2) da postoji odgovarajuća saradnja Narodne banke Srbije s regulatornim telom države porekla podnosioca;
- 3) da su ispunjeni drugi uslovi koje propiše Narodna banka Srbije.

Uslove pod kojima međunarodna finansijska organizacija može steći vlasništvo iz stava 1. ovog člana propisuje Narodna banka Srbije.

Rešenjem kojim daje saglasnost iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije određuje i rok u kom podnosilac zahteva za davanje saglasnosti može steći vlasništvo za koje je data ta saglasnost, i to za fizička lica najkasnije godinu dana od dana dostavljanja tog rešenja, a za

pravna lica najkasnije do dana usvajanja prvih narednih godišnjih finansijskih izveštaja, odnosno revidiranih finansijskih izveštaja tih pravnih lica.

Ako podnosilac zahteva za davanje saglasnosti za sticanje vlasništva iz stava 1. ovog člana to vlasništvo ne stekne u roku iz stava 5. tog člana, data saglasnost prestaje da važi.

Sticalac vlasništva

Član 95

Smatra se da, radi sticanja vlasništva iz člana 94. stav 1. ovog zakona, sledeća lica nastupaju kao jedan sticalac:

- 1) pravno lice i lica koja učestvuju u upravljanju ili rukovođenju tim pravnim licem ili njegovim podređenim društvom;
- 2) pravno lice i lica koja direktno imenuje i razrešava organ upravljanja ili rukovođenja tog pravnog lica ili njegovog podređenog društva;
- 3) pravno lice i zastupnici i likvidacioni upravnici tog pravnog lica ili njegovog podređenog društva;
- 4) članovi porodice;
- 5) pravna lica u kojima lica iz tačke 4) ovog stava učestvuju u upravljanju ili rukovođenju ili u njima imaju kontrolno učešće;
- 6) pravna lica – članovi iste grupe društava;
- 7) lica koja učestvuju u upravljanju ili rukovođenju istim pravnim licem;
- 8) lica koja imaju kontrolno učešće u istom pravnom licu;
- 9) davalac i primalac kredita za kupovinu akcija banke ili bankarskog holdinga;
- 10) lice koje drugom licu omogućava da obezbedi sredstva za kupovinu akcija banke ili bankarskog holdinga i to drugo lice;
- 11) vlastodavac i punomoćnik;
- 12) dva ili više pravnih ili fizičkih lica među kojima ne postoji odnos iz tač. 1) do 11) ovog stava a povezana su tako da postoji mogućnost da se usled pogoršanja ili poboljšanja finansijskog položaja jednog lica pogorša ili poboljša finansijski položaj drugog ili drugih lica a Narodna banka Srbije, na osnovu dokumentacije, proceni da postoji i mogućnost prenosa gubitka, dobiti ili kreditne sposobnosti.

Radi sticanja vlasništva iz člana 94. stav 1. ovog zakona, lice nastupa kao jedan sticalac s drugim licem i kada između njih ne postoji veza iz stava 1. ovog člana ali svako to lice nastupa kao jedan sticalac s trećim istim licem, i to na neki od načina utvrđenih tač. 1) do 12) tog stava.

Odbijanje zahteva

Član 96

Narodna banka Srbije odbiće zahtev za davanje saglasnosti iz člana 94. stav 1. ovog zakona:

- 1) ako finansijsko stanje podnosioca zahteva nije odgovarajuće;
- 2) ako podnosilac zahteva nema dobru poslovnu reputaciju;
- 3) ako poslovne aktivnosti podnosioca zahteva mogu izazvati značajan rizik za sigurno i zakonito upravljanje bankom, odnosno bankarskim holdingom;
- 4) ako bi davanje saglasnosti dovelo do povrede konkurencije iz člana 7. ovog zakona;
- 5) ako je podnosilac zahteva dostavio podatke koji se ne mogu proveriti ili koji nisu u skladu s propisima Narodne banke Srbije;
- 6) ako lice sa znatnim ili kontrolnim učešćem kod podnosioca zahteva nema dobru poslovnu reputaciju;
- 7) ako član organa upravljanja podnosioca zahteva koji stiče znatno ili kontrolno učešće nema dobru poslovnu reputaciju i odgovarajuće iskustvo;
- 8) ako bi banka postala član bankarske grupe koja ne ispunjava uslove koji se odnose na transparentnost;
- 9) ako kod podnosioca zahteva nije moguće utvrditi lica sa učešćem;
- 10) ako nije moguće utvrditi izvor sredstava kojima podnosilac zahteva namerava da kupi akcije banke, odnosno bankarskog holdinga;
- 11) ako bi deo sredstava za kupovinu akcija banke, odnosno bankarskog holdinga obezbedilo lice koje nema dobru poslovnu reputaciju.

Obaveštavanje Narodne banke Srbije o sticanju vlasništva

Član 97

Podnosilac zahteva za davanje saglasnosti iz člana 94. stav 1. ovog zakona dužan je da obavesti Narodnu banku Srbije o sticanju vlasništva za koje je data ova saglasnost u roku od 15 dana od dana tog sticanja.

Ukidanje rešenja o davanju saglasnosti

Član 98

Narodna banka Srbije može ukinuti rešenje o davanju saglasnosti iz člana 94. stav 1. ovog zakona ako utvrdi da više nisu ispunjeni uslovi za davanje saglasnosti ili ako lice koje je dobilo saglasnost svoja prava koristi na način koji ugrožava stabilno poslovanje banke.

Pravne posledice nedozvoljenog sticanja i ukidanja rešenja o davanju saglasnosti

Član 99

Ako lice bez prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije stekne direktno ili indirektno vlasništvo u banci koje omogućava od 5% do 20%, više od 20% do 33%, više od 33% do 50% i više od 50% glasačkih prava, Narodna banka Srbije naložiće tom licu da otuđi vlasništvo, odnosno zabraniće mu da posredno ili neposredno ostvaruje glasačka prava u banci i da utiče na upravljanje bankom ili na poslovnu politiku banke.

Ako lice koje je vlasništvo iz stava 1. ovog člana steklo bez saglasnosti Narodne banke Srbije vlasništvo ne otuđi na način i u roku koje je utvrdila Narodna banka Srbije, pravni posao na osnovu koga je stečeno to vlasništvo ništav je.

Ako Narodna banka Srbije donese rešenje iz člana 98. ovog zakona, zabraniće licu kome je ukinuta saglasnost za sticanje vlasništva da posredno ili neposredno ostvaruje glasačka prava u banci i da utiče na upravljanje bankom ili na poslovnu politiku banke, a može mu naložiti i da otuđi to vlasništvo.

Ako lice kome je ukinuto rešenje iz stava 3. ovog člana vlasništvo iz stava 1. ovog člana ne otuđi na način i u roku koje je utvrdila Narodna banka Srbije, banka je dužna da akcije na osnovu kojih je stečeno vlasništvo poništi na teret svog akcionarskog kapitala.

Sticanje vlasništva bez saglasnosti

Član 100

Lice može i bez saglasnosti Narodne banke Srbije steći vlasništvo iz člana 94. stav 1. ovog zakona ako ga je steklo nasleđivanjem, pravnim sledbeništvom ili drugim sticanjem nezavisnim od volje sticaoca.

Lice koje je vlasništvo steklo na način iz stava 1. ovog člana ne može vršiti nikakav uticaj na upravljanje bankom u kojoj je steklo vlasništvo ili na poslovnu politiku te banke, niti može ostvarivati glasačka prava po osnovu tog vlasništva dok ne dobije saglasnost Narodne banke Srbije na to sticanje.

Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da, u roku od 30 dana od dana sticanja vlasništva iz tog stava, Narodnoj banci Srbije podnese zahtev za davanje saglasnosti na to sticanje ili da je obavesti da je otuđilo to vlasništvo.

O zahtevu iz stava 3. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje na način i u roku utvrđenim u članu 94. ovog zakona.

Ako Narodna banka Srbije rešenjem odbije da dâ saglasnost za sticanje vlasništva iz stava 1. ovog člana, naložiće licu iz tog stava da stečeno vlasništvo otuđi do nivoa i u roku određenim tim rešenjem. Ako to lice tako ne postupi, banka je dužna da akcije na osnovu kojih je stečeno vlasništvo poništi na teret svog akcionarskog kapitala.

Zahtev za dostavljanje informacija

Član 101

Ako postoje osnovi sumnje da je neko lice bez saglasnosti Narodne banke Srbije steklo vlasništvo iz člana 94. stav 1. ovog zakona, Narodna banka Srbije može od tog lica ili matičnog društva tog lica, kao i od članova organa tih lica, zahtevati da joj dostave informacije i relevantnu dokumentaciju koji se odnose na ispunjenost uslova za davanje saglasnosti.

Narodna banka Srbije može zahtevati da joj informacije i dokumentaciju iz stava 1. ovog člana dostave i lica kojima je data saglasnost iz člana 94. stav 1. ili člana 100. stav 2. ovog zakona u roku važenja te saglasnosti, kao i posle sticanja vlasništva, a najmanje jednom godišnje.

Lica iz stava 2. ovog člana dužna su da Narodnoj banci Srbije dostave podatke i informacije o novoimenovanim članovima organa upravljanja, o licu koje stekne učešće u tim licima, o novom ortaku (ortačko društvo) i o novom komplementaru (komanditno društvo) najkasnije u roku od 15 dana od dana imenovanja, odnosno od dana sticanja tog svojstva.

Banka je dužna da najmanje jednom godišnje, kao i na zahtev Narodne banke Srbije, Narodnu banku Srbije obavesti o identitetu svih lica koja imaju učešće u banci.

Banka je dužna da Narodnu banku Srbije obavesti i o povećanju ili smanjenju učešća u banci u roku od 15 dana od dana saznanja za povećanje ili smanjenje.

Banka je dužna da Narodnu banku Srbije obavesti o promeni statusa lica povezanog s bankom u roku od 15 dana od dana saznanja za promenu.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način dostavljanja podataka i informacija iz ovog člana.

Odeljak 2

Kontrola boniteta i zakonitosti poslovanja banke

Kontrola Narodne banke Srbije

Član 102

Narodna banka Srbije vrši kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banke u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju položaj, organizacija, ovlašćenja i funkcije Narodne banke Srbije.

Kontrolu u smislu stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije vrši posredno – kontrolom izveštaja i druge dokumentacije koju banka dostavlja Narodnoj banci Srbije u skladu sa ovim zakonom, kao i drugih podataka o poslovanju banke kojima Narodna banka Srbije raspolaže, i neposredno – uvidom u poslovne knjige i drugu dokumentaciju banke.

Narodna banka Srbije može izvršiti kontrolu nad bilo kojim članom bankarske grupe na način utvrđen u stavu 2. ovog člana.

Pri vršenju kontrole iz ovog člana, Narodna banka Srbije ima pravo uvida u poslovne knjige i drugu dokumentaciju pravnih lica koja su s bankom kod koje se vrši kontrola povezana imovinskim, upravljačkim i poslovnim odnosima, a može od tih lica zahtevati da joj dostave i druge podatke.

Lica kod kojih se vrši kontrola iz ovog člana dužna su da ovlašćenim licima Narodne banke Srbije omoguće nesmetano vršenje kontrole i da sarađuju s njima.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja kontrole iz ovog člana.

Lica ovlašćena za neposrednu kontrolu

Član 103

Neposrednu kontrolu nad poslovanjem banke, u skladu s politikom i procedurama Narodne banke Srbije, vrše zaposleni Narodne banke Srbije koje rešenjem za to odredi guverner Narodne banke Srbije ili lice koje on ovlasti.

U postupku neposredne kontrole banke mogu učestvovati i ovlašćena lica stranog regulatornog tela koje kontroliše, odnosno nadzire poslovanje članova iste bankarske grupe u kojoj je i banka, u skladu sa sporazumom o saradnji zaključenim između Narodne banke Srbije i tog tela.

U rešenju iz stava 1. ovog člana navode se banka, odnosno druga lica kod kojih se vrši kontrola i predmet kontrole.

Neposredna kontrola

Član 104

Banka je dužna da ovlašćenim licima Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: ovlašćena lica) omogući da kontrolu njenog poslovanja izvrše u sedištu banke i u svim njenim organizacionim delovima.

Banka je dužna da ovlašćenim licima omogući da izvrše kontrolu usklađenosti s propisima njenih poslovnih knjiga i druge dokumentacije, kao i informacione tehnologije.

Banka je dužna da ovlašćenim licima stavi na uvid poslovne knjige i dokumentaciju koju ta lica budu zahtevala u pismenoj, odnosno elektronskoj formi, kao i da im, radi vršenja kontrole računarskih programa, omogući pristup sistemu baze podataka koji banka koristi.

Neposrednu kontrolu u skladu sa ovim zakonom ovlašćena lica vrše radnim danom u toku redovnog radnog vremena, a kada je to neophodno zbog obima i prirode kontrole, mogu je vršiti i van radnog vremena.

Ovlašćena lica u vršenju kontrole mogu da:

- 1) pristupaju svim organizacionim delovima i prostorijama banke, uz poštovanje njenih bezbednosnih procedura;
- 2) zahtevaju da im se stavi na raspolaganje zasebna prostorija za obavljanje poslova kontrole;
- 3) zahtevaju da im se obezbede kopije dokumenata koji su u vezi s predmetom kontrole;
- 4) neposredno komuniciraju s rukovodiocima banke i zaposlenima u banci radi dobijanja neophodnih pojašnjenja.

Banka koja podatke obrađuje ili poslovne knjige i drugu dokumentaciju vodi u elektronskom obliku, dužna je da ovlašćenim licima, na njihov zahtev, pruži neophodnu tehničku podršku u kontroli tih knjiga, odnosno te dokumentacije.

Banka je dužna da imenuje svog predstavnika koji će ovlašćenim licima pružiti svu neophodnu pomoć da nesmetano vrše kontrolu.

Zapisnik o kontroli

Član 105

Ovlašćena lica koja vrše kontrolu dužna su da o izvršenoj kontroli sačine zapisnik (u daljem tekstu: zapisnik o kontroli).

Zapisnik o kontroli Narodna banka Srbije dostavlja banci, koja na njega može dati primedbe u roku od 15 dana od dana kad joj je zapisnik dostavljen.

Narodna banka Srbije neće razmatrati primedbe banke na zapisnik o kontroli koje se odnose na promenu činjeničnog stanja nastalu nakon perioda u kome je izvršena kontrola (presečni datum).

Kontrolom iz člana 102. stav 2. ovog zakona Narodna banka Srbije proverava navode banke sadržane u primedbama iz stava 2. ovog člana.

Dopuna zapisnika o kontroli

Član 106

Kada se proverom navoda iznetih u primedbama banke na zapisnik o kontroli utvrdi činjenično stanje bitno različito od onog navedenog u zapisniku, sačinjava se dopuna zapisnika o kontroli.

Dopuna zapisnika o kontroli dostavlja se banci u roku od 15 dana od dana dostavljanja primedaba na taj zapisnik.

Primedbe na dopunu zapisnika o kontroli banka može dati u roku od pet dana od dana kada joj je dostavljena dopuna zapisnika.

Zaključak o obustavi postupka kontrole

Član 107

Narodna banka Srbije doneće zaključak o obustavi postupka kontrole ako u zapisniku o kontroli nisu utvrđene nepravilnosti ili su utvrđene manje značajne nepravilnosti, ili ako banka, u roku propisanom ovim zakonom, svojim primedbama osnovano ospori sve nalaze iz zapisnika o kontroli, odnosno dopune tog zapisnika ili deo tih nalaza tako da preostale nepravilnosti predstavljaju manje značajne nepravilnosti.

Zaključak iz stava 1. ovog člana dostavlja se banci.

Preduzimanje mera

Član 108

Ako banka, u rokovima propisanim ovim zakonom, ne dostavi primedbe na zapisnik o kontroli, odnosno na dopunu tog zapisnika ili dostavljenim primedbama osnovano ne ospori nalaze iz zapisnika, odnosno dopune zapisnika kojima je utvrđeno da je banka postupala suprotno propisima ili na način koji ugrožava njen bonitet, Narodna banka Srbije preduzeće prema toj banci jednu od mera iz člana 112. ovog zakona.

Ako proverom navoda iz primedaba banke na zapisnik o kontroli, odnosno na dopunu tog zapisnika utvrdi da one bitno ne menjaju činjenično stanje, Narodna banka Srbije preduzeće prema toj banci jednu od mera iz člana 112. ovog zakona.

Član 109

Izuzetno od odredaba člana 102. ovog zakona, ako Narodna banka Srbije u toku vršenja neposredne kontrole ili na osnovu izveštaja pribavljenih posrednom kontrolom, oceni da je banka učinila teže nepravilnosti, odnosno da se njeno finansijsko stanje znatno pogoršalo ili da postoji mogućnost znatnog pogoršanja finansijskog stanja ili likvidnosti banke, rešenjem o privremenoj meri zabraniće banci da preduzima radnju čiji je cilj otuđenje imovine banke i naložiće joj da preduzme jednu ili više aktivnosti iz člana 116. stav 1. ovog zakona.

Odeljak 3 Korektivne i prinudne mere

Potkapitalizovana banka

Član 110

Ako je banka potkapitalizovana, dužna je da o tome bez odlaganja obavesti Narodnu banku Srbije i dostavi joj informaciju koja sadrži razloge zbog kojih je banka potkapitalizovana.

Potkapitalizovana banka, od momenta saznanja za to da je potkapitalizovana, ne može:

- 1) započeti novu vrstu posla bez saglasnosti Narodne banke Srbije;
- 2) povećati rizičnu aktivu bez saglasnosti Narodne banke Srbije;
- 3) isplaćivati dividende ili vršiti raspodelu kapitala u bilo kom obliku;
- 4) članovima svog upravnog i izvršnog odbora isplaćivati naknade veće od utvrđenih.

Znatno potkapitalizovana banka

Član 111

Ako je banka znatno potkapitalizovana, dužna je da o tome bez odlaganja obavesti Narodnu banku Srbije i dostavi joj informaciju koja sadrži razloge zbog kojih je banka znatno potkapitalizovana.

Znatno potkapitalizovana banka, od momenta saznanja za to da je znatno potkapitalizovana, ne može obavljati aktivnosti iz člana 110. stav 2. ovog zakona, niti može:

- 1) primati nove depozite;
- 2) plaćati na depozite kamatne stope koje su iznad prosečnih tržišnih;
- 3) povećavati plate ili druge vidove naknada za rad ili isplaćivati bonuse članovima upravnog i izvršnog odbora;

4) bez saglasnosti Narodne banke Srbije zaključivati pravne poslove s povezanim licima, odnosno preduzimati pravne radnje u korist povezanih lica ili lica povezanih s tim licima.

Mere u slučaju povrede propisa ili prakse koja ugrožava banke

Član 112

Ako kontrolom iz člana 102. ovog zakona utvrdi da je banka postupala suprotno odredbama ovog zakona, propisima Narodne banke Srbije i drugim propisima, kao i standardima opreznog bankarskog poslovanja, odnosno na drugi način koji ugrožava njen bonitet, Narodna banka Srbije će prema toj banci, u skladu s kriterijumima propisanim u članu 120. ovog zakona, preduzeti jednu od sledećih mera:

- 1) uputiti pismenu opomenu;
- 2) uputiti nalogodavno pismo;
- 3) izreći naloge i mere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti;
- 4) uvesti prinudnu upravu;
- 5) oduzeti joj dozvolu za rad.

O sprovođenju mera iz stava 1. tač. 3) do 5) ovog člana Narodna banka Srbije donosi rešenje.

Novčana kazna

Član 113

Narodna banka Srbije može, nezavisno od preduzete mere iz člana 112. stav 1. ovog zakona, banci, kao i članu upravnog i izvršnog odbora banke, izreći novčanu kaznu.

Rešenjem o izricanju novčane kazne, Narodna banka Srbije izriče banci novčanu kaznu koja ne može biti manja od 1‰ ni veća od 5% propisanog novčanog dela osnivačkog kapitala banke, a članu upravnog i izvršnog odbora te banke novčanu kaznu koja ne može biti manja od jedne zarade ni veća od zbira dvanaest zarada koje su ta lica primala u periodu do dana donošenja tog rešenja, uzimajući u obzir kriterijume iz člana 120. ovog zakona.

Novčane kazne iz stava 1. ovog člana uplaćuju se na račun Narodne banke Srbije.

Rešenje o izricanju novčane kazne, nakon dostavljanja licu iz stava 1. ovog člana, predstavlja izvršnu ispravu.

Pismena opomena

Član 114

Pismena opomena upućuje se banci u čijem su poslovanju utvrđene nepravilnosti koje nisu bitno ni neposredno uticale na njeno finansijsko stanje ali bi mogle imati takav uticaj ako se ne bi otklonile.

Pismena opomena sadrži i rok za otklanjanje nepravilnosti iz stava 1. ovog člana.

Nalogodavno pismo

Član 115

Nalogodavno pismo upućuje se banci u čijem su poslovanju kontrolom utvrđena postupanja, odnosno nepostupanja suprotna propisima ili standardima savesnog bankarskog poslovanja koja bi mogla ugroziti njeno finansijsko stanje.

Nalogodavno pismo sadrži:

- 1) prikaz postupanja, odnosno nepostupanja iz stava 1. ovog člana koja su ugrozila bonitet banke, odnosno prouzrokovala ili mogla prouzrokovati nezadovoljavajuće stanje u njenom poslovanju, a utvrdila ih je Narodna banka Srbije;
- 2) obavezu banke da u određenom roku Narodnoj banci Srbije dostavi plan aktivnosti za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, radi dobijanja saglasnosti na taj plan;
- 3) rok u kome se plan aktivnosti mora sprovesti;
- 4) način i rokove u kojima će banka obavještavati Narodnu banku Srbije o sprovođenju plana aktivnosti, uz dostavljanje dokaza o sprovođenju tog plana.

Rešenje o naložima i merama

Član 116

Rešenje kojim se izriču nalozi i mere za otklanjanje nepravilnosti utvrđenih u poslovanju donosi se za:

- 1) banku kojoj je upućeno nalogodavno pismo a ona u ostavljenom roku Narodnoj banci Srbije ne dostavi na saglasnost plan aktivnosti iz člana 115. stav 2. tačka 2) ovog zakona, ili Narodna banka Srbije ne dâ saglasnost na plan, ili banka ne sprovede plan, ili se tokom sprovođenja plana kontrolom utvrdi da se finansijsko stanje banke pogoršalo;
- 2) banku u čijem se poslovanju kontrolom utvrde postupanja, odnosno nepostupanja suprotna propisima ili standardima savesnog bankarskog poslovanja koja mogu ugroziti njeno finansijsko stanje.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana banci se nalaže da u određenom roku sprovede jednu ili više aktivnosti, i to da:

- 1) svoje poslovanje uskladi s propisima;
- 2) poveća iznos kapitala;
- 3) poveća adekvatnost kapitala;
- 4) poveća iznos posebne rezerve za obezbeđenje od potencijalnih gubitaka;
- 5) obustavi pripis kamate na aktivu određenog stepena naplativosti;
- 6) privremeno obustavi kreditiranje pojedinih svojih akcionara i drugih lica;

- 7) obustavi u određenom periodu plasiranje sredstava;
- 8) privremeno obustavi ili ograniči uzimanje novih kredita, kao i prijem novih depozita i drugih vidova zaduženja;
- 9) smeni člana upravnog i izvršnog odbora, kao i drugo lice na rukovodećem položaju;
- 10) obustavi distribuciju kapitala pojedinim ili svim akcionarima;
- 11) zatvori jednu ili više organizacionih jedinica, odnosno obustavi ili ograniči širenje svoje organizacione mreže;
- 12) obustavi plaćanja sa svojih računa, osim plaćanja za koja prethodno dobije odobrenje Narodne banke Srbije;
- 13) obustavi plaćanja prema inostranstvu, osim plaćanja za koja prethodno dobije odobrenje Narodne banke Srbije;
- 14) racionalizuje svoju unutrašnju organizaciju;
- 15) strukturu bankarske grupe čiji je član učini transparentnom;
- 16) preduzme, odnosno obustavi druge aktivnosti.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana utvrđuju se način na koji će i rokovi u kojima će banka otkloniti utvrđene nepravilnosti i o tome obavestiti Narodnu banku Srbije.

Prinudna uprava

Član 117

Narodna banka Srbije donosi rešenje o uvođenju prinudne uprave u banci:

- 1) ako su kontrolom poslovanja banke utvrđena postupanja, odnosno nepostupanja suprotna propisima ili standardima savesnog bankarskog poslovanja koja su ugrozila njeno finansijsko stanje;
- 2) ako banka u roku iz rešenja iz člana 116. ovog zakona ne izvrši naloge iz tog rešenja;
- 3) čije se finansijsko stanje pogoršalo u toku roka za izvršenje naloga iz rešenja iz člana 116. ovog zakona.

Narodna banka Srbije donosi rešenje iz stava 1. ovog člana ako oceni da bi se promenom načina upravljanja i rukovođenja bankom mogle otkloniti nepravilnosti u njenom poslovanju i poboljšati njeno finansijsko stanje a organi i rukovodstvo banke ne mogu da sprovedu tu promenu.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana imenuju se dva prinudna upravnika, određuje rok trajanja prinudne uprave i utvrđuje visina naknade za rad prinudnih upravnika, koja pada na teret banke.

Prinudni upravnici moraju biti lica nezavisna od banke i imati dobru poslovnu reputaciju i odgovarajuće kvalifikacije, a moraju ispunjavati i uslove iz člana 72. stav 4. ovog zakona.

Prinudni upravnici ne mogu biti lica iz člana 72. stav 3. ovog zakona.

Danom donošenja rešenja iz stava 1. ovog člana funkcije upravnog i izvršnog odbora banke preuzimaju prinudni upravnici.

Uvođenje prinudne uprave u banci upisuje se u registar privrednih subjekata.

Prinudni upravnici nisu dužni da postupe po odlukama skupštine banke ako ocene da te odluke ne doprinose poboljšanju finansijskog stanja banke.

Prinudni upravnici imaju pravo da sazovu skupštinu banke i predlože donošenje određenih odluka. Ove odluke dostavljaju se skupštini banke i imaju isto pravno dejstvo kao i odluke te skupštine. Ako skupština banke odbije da donese odluke prinudnih upravnika, te odluke mogu doneti prinudni upravnici, uz saglasnost Narodne banke Srbije.

Prinudni upravnici dužni su da se u svom radu pridržavaju instrukcija Narodne banke Srbije i da je najmanje jednom mesečno obaveštavaju o poslovanju banke u kojoj je uvedena prinudna uprava.

Prinudna uprava nad bankom može se okončati i pre isteka roka iz stava 3. ovog člana ako prinudni upravnici ili Narodna banka Srbije ocene da uvođenje prinudne uprave nije dovelo do poboljšanja finansijskog stanja banke ili da se finansijsko stanje te banke popravilo u meri da prinudna uprava više nije potrebna.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja prinudne uprave nad bankom.

Razrešenje i suspenzija člana upravnog ili izvršnog odbora banke

Član 118

Narodna banka Srbije može naložiti razrešenje člana upravnog ili izvršnog odbora banke ako utvrdi da to lice ne ispunjava uslove iz ovog zakona ili da postupa suprotno odredbama ovog zakona, odnosno da snosi odgovornost za nepravilnosti u poslovanju banke.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije mora uzeti u obzir težinu utvrđenih nepravilnosti, kao i to da li bi zadržavanje tog lica kao člana upravnog ili izvršnog odbora banke negativno uticalo na interese deponenata i poverilaca banke.

Nalogom iz stava 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može da:

- 1) licu iz tog stava zabrani ili ograniči obavljanje bilo koje aktivnosti u banci;
- 2) licu iz tog stava zabrani posredno ili neposredno ostvarivanje glasačkog prava u banci;
- 3) od lica iz tog stava zahteva da otuđi direktno ili indirektno vlasništvo koje ima u banci, u roku koji ona odredi;
- 4) licu iz tog stava zabrani vršenje funkcije u bilo kojoj banci ili članu bankarske grupe ili učestvovanje u obavljanju aktivnosti bez prethodne saglasnosti Narodne banke Srbije.

Član 119

Ako je član upravnog ili izvršnog odbora banke pravosnažno osuđen za krivično delo na bezuslovnu kaznu zatvora ili je pravosnažno osuđen za krivično delo protiv prava po osnovu rada, imovine, privrede, ustavnog uređenja i bezbednosti Republike Srbije i državne zajednice Srbija i Crna Gora, državnih organa, pravosuđa, pravnog saobraćaja i službene dužnosti, Narodna banka Srbije izdaće nalog kojim se to lice razrešava ove funkcije, uz koji može izreći jednu ili više mera iz člana 118. stav 3. ovog zakona.

Ako je lice iz stava 1. ovog člana optuženo za krivično delo iz tog stava, Narodna banka Srbije može izdati nalog kojim se tom licu privremeno zabranjuje vršenje te funkcije u banci i posredno i neposredno vršenje glasačkog prava, do okončanja krivičnog postupka.

Diskreciono pravo Narodne banke Srbije

Član 120

Odluku o meri koju preduzima prema banci u čijem je poslovanju utvrdila nepravilnosti, Narodna banka Srbije donosi na osnovu diskrecione ocene:

- 1) težine utvrđenih nepravilnosti;
- 2) pokazane spremnosti i sposobnosti organa banke da otklone utvrđene nepravilnosti;
- 3) stepena kojim banka ugrožava finansijsku disciplinu i nesmetano funkcionisanje bankarskog sistema.

Kod ocene težine nepravilnosti utvrđenih u poslovanju banke procenjuju se naročito:

- finansijski položaj banke,
- stepen adekvatnosti kapitala u odnosu na preuzete rizike,
- stepen izloženosti banke pojedinim vrstama rizika,
- uticaj učinjene nepravilnosti na budući položaj banke,
- broj utvrđenih nepravilnosti i njihova međusobna zavisnost,
- trajanje i učestalost učinjenih nepravilnosti,
- zakonitost rada banke.

Kod ocene pokazane spremnosti i sposobnosti organa banke da otklone utvrđene nepravilnosti procenjuju se naročito:

- sposobnost rukovodstva banke da identifikuje, vrednuje i nadzire rizike iz poslovanja banke i da upravlja tim rizicima,
- delotvornost sistema unutrašnje revizije u banci,
- efikasnost u otklanjanju ranije utvrđenih nepravilnosti, a naročito u sprovođenju mera iz člana 112. ovog zakona,

- informisanost akcionara banke, lica sa učešćem u banci i upravnog i izvršnog odbora banke o teškoćama u poslovanju banke,
- stepen saradnje rukovodstva banke i upravnog odbora sa ovlašćenim licima tokom kontrole,
- postupanje, odnosno nepostupanje organa banke po ranije utvrđenoj nepravilnosti i upozorenjima Narodne banke Srbije.

Kod ocene stepena kojim banka ugrožava finansijsku disciplinu i nesmetano funkcionisanje bankarskog sistema procenjuju se naročito:

- značaj banke u finansijskom sistemu,
- obim i vrsta poslovnih aktivnosti banke,
- razgranatost poslovne mreže banke u zemlji i inostranstvu,
- imovinske, upravljačke i dužničko-poverilačke veze banke s drugim bankama i drugim licima u finansijskom sektoru.

Odgovornost za štetu nastalu vršenjem dužnosti utvrđenih ovim zakonom

Član 121

Narodna banka Srbije i zaposleni u Narodnoj banci Srbije, kao i lice koje po nalogu Narodne banke Srbije vrši dužnost utvrđenu ovim zakonom, ne odgovaraju za štetu koja nastane vršenjem te dužnosti, osim ako se dokaže da je šteta prouzrokovana namerno ili krajnjom nepažnjom.

Lica iz stava 1. ovog člana ne mogu odgovarati za štetu iz tog stava ni nakon prestanka radnog odnosa u Narodnoj banci Srbije, odnosno prestanka vršenja dužnosti.

Narodna banka Srbije nadoknadiće troškove zastupanja zaposlenih u Narodnoj banci Srbije u sudskim i upravnim postupcima pokrenutim u vezi s dužnostima koje ti zaposleni obavljaju na osnovu ovog zakona.

Narodna banka Srbije nadoknadiće troškove iz stava 3. ovog člana i licima kojima je prestao radni odnos u Narodnoj banci Srbije.

Odeljak 4

Kontrola bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi

Kontrola na konsolidovanoj osnovi

Član 122

Narodna banka Srbije vrši kontrolu bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi.

Kontrolu iz stava 1. ovog člana vrši regulatorno telo države porekla bankarskog holdinga, i to:

- 1) ako je sedište bankarskog holdinga van Republike Srbije;

2) ako regulatorno telo države porekla bankarskog holdinga kontrolu na konsolidovanoj osnovi vrši na način koji zadovoljava uslove Narodne banke Srbije;

3) ako postoji odgovarajuća saradnja Narodne banke Srbije s regulatornim telom iz tačke 2) ovog stava.

Narodna banka Srbije može naložiti banci čiji je bankarski holding van Republike Srbije da izvrši konsolidaciju finansijskih izveštaja članica bankarske grupe sa sedištem u Republici Srbiji.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način vršenja kontrole iz ovog člana.

Transparentnost strukture bankarskih grupa

Član 123

Struktura bankarske grupe mora biti transparentna u meri koja Narodnoj banci Srbije omogućava da utvrdi:

- 1) najviše matično društvo bankarske grupe i lica koja imaju kontrolno ili znatno učešće u tom društvu;
- 2) mesto i vrste poslovnih aktivnosti koje se obavljaju u okviru bankarske grupe;
- 3) finansijsko stanje i rezultate poslovanja bankarske grupe i njenih članova;
- 4) vrste i nivoa rizika kojima su bankarska grupa i njeni članovi izloženi;
- 5) način na koji se upravljanje rizicima organizuje i sprovodi na nivou bankarske grupe;
- 6) poslovne, finansijske i druge odnose između članova bankarske grupe.

Struktura bankarske grupe mora biti takva da omogućava adekvatnu unutrašnju i spoljnu reviziju, kao i nesmetano vršenje kontrolne funkcije Narodne banke Srbije.

Podređeno društvo banke

Član 124

Banka može osnovati ili steći podređeno društvo samo uz saglasnost Narodne banke Srbije.

Podređena društva banke mogu biti samo lica u finansijskom sektoru.

Narodna banka Srbije propisuje način i bliže uslove dobijanja saglasnosti iz stava 1. ovog člana.

Podređeno društvo bankarskog holdinga

Član 125

Bankarski holding ne može osnovati ili steći direktno ili indirektno vlasništvo u podređenom društvu ako takvo sticanje može negativno uticati na poslovanje banke u kojoj taj holding ima kontrolno učešće.

Bankarski holding obaveštava Narodnu banku Srbije o sticanju direktnog ili indirektnog vlasništva u podređenom društvu u roku od 15 dana od dana tog sticanja.

Ako Narodna banka Srbije utvrdi da sticanje direktnog ili indirektnog vlasništva u podređenom društvu može imati negativne posledice za banku iz stava 1. ovog člana, primeniće mere propisane ovim zakonom.

Konsolidovani finansijski izveštaji bankarske grupe

Član 126

Najviše matično društvo bankarske grupe priprema i Narodnoj banci Srbije podnosi konsolidovane finansijske izveštaje te grupe.

Za obaveze u vezi s dostavljanjem konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe u skladu sa ovim zakonom odgovara banka i najviše matično društvo bankarske grupe.

Narodna banka Srbije može od člana bankarske grupe zahtevati da joj, osim pojedinačnih finansijskih izveštaja, dostavi i druge izveštaje i podatke.

Izveštaji bankarske grupe iz stava 1. ovog člana pripremaju se u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, odnosno Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Narodna banka Srbije propisuje obim i učestalost podnošenja izveštaja, iz stava 1. ovog člana, kao i sadržaj tih izveštaja.

Narodna banka Srbije može naložiti banci koja je član bankarske grupe da izvrši konsolidaciju pojedinačnih stavki finansijskih izveštaja iz stava 1. ovog člana, poslova ili grupa poslova u okviru bankarske grupe ako je to neophodno za potpuno i objektivno utvrđivanje finansijskog stanja i poslovnih rezultata bankarske grupe ili banke koja je član te grupe.

Upravljanje rizicima na nivou bankarske grupe

Član 127

Za bankarsku grupu na konsolidovanoj osnovi utvrđuju se:

- 1) pokazatelj adekvatnosti kapitala,
- 2) velika izloženost,
- 3) ulaganje u druga pravna lica i u osnovna sredstva,
- 4) otvorena neto devizna pozicija.

Ako Narodna banka Srbije, na osnovu podataka iz stava 1. ovog člana, odnosno na osnovu konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe, oceni da nivo kapitala bankarske grupe ugrožava stabilno poslovanje banke, može od banke zahtevati da obezbedi dodatni kapital i da banci odredi pokazatelj adekvatnosti kapitala veći od propisanog, u skladu s članom 23. ovog zakona.

Bankarska grupa mora obezbediti procedure za upravljanje rizicima i procedure unutrašnje revizije i unutrašnje kontrole koje odgovaraju aktivnostima ove grupe, kao i redovno praćenje i ažuriranje tih procedura.

Banka i najviše matično društvo odgovorni su za utvrđivanje i dostavljanje podataka iz stava 1. ovog člana Narodnoj banci Srbije.

Narodna banka Srbije može propisati način utvrđivanja i dostavljanja podataka iz stava 1. ovog člana, kao i bliže uslove i način upravljanja rizicima na nivou bankarske grupe.

Primena mera prema članovima bankarske grupe i licima sa učešćem

Član 128

Ako Narodna banka Srbije utvrdi da je bilo koji član bankarske grupe, osim banke, povredio odredbe ovog zakona ili propisa koje ona donosi ili da aktivnosti ili finansijsko stanje bilo kog člana štetno utiču na finansijsku stabilnost banke ili da bi mogli ugroziti interese deponenata banke naložiće tom članu da ove nepravilnosti otkloni u roku koji Narodna banka Srbije utvrdi.

Ako se nepravilnosti iz stava 1. ovog člana ne otklone u utvrđenom roku, Narodna banka Srbije može preduzeti sledeće mere:

- 1) banci naložiti privremenu obustavu ulaganja u njeno podređeno društvo;
- 2) bankarskom holdingu naložiti privremenu obustavu vršenja prava i pogodnosti koji proizlaze iz kontrolnog učešća tog holdinga u banci, uključujući i direktno ili indirektno vršenje glasačkih prava, odnosno naložiti mu dodatno ulaganje u kapital banke;
- 3) članu bankarske grupe naložiti privremenu obustavu svih poslovnih aktivnosti (direktnih ili indirektnih) između banke i tog člana;
- 4) naložiti pravnom licu u kome kontrolno učešće ima drugo lice koje ima i učešće u banci privremenu obustavu prava i pogodnosti koji proizlaze iz učešća tog lica u banci, uključujući i direktno ili indirektno vršenje glasačkih prava, odnosno naložiti privremenu obustavu svih poslovnih aktivnosti (direktnih ili indirektnih) između banke i tog lica.

Ako se nakon preduzimanja mera iz stava 2. ovog člana ne otklone nepravilnosti utvrđene u stavu 1. ovog člana, Narodna banka Srbije može preduzeti i sledeće mere:

- 1) od banke zahtevati da ulaganja u podređeno društvo smanji toliko da ono više ne bude podređeno društvu banke;
- 2) bankarskom holdingu ukinuti rešenje o davanju saglasnosti za sticanje kontrolnog učešća u banci;
- 3) od bankarskog holdinga zahtevati da otuđi znatno ili kontrolno učešće u njegovom podređenom društvu;
- 4) licu koje ima učešće u banci a u kome drugo lice ima kontrolno učešće povući saglasnost za sticanje učešća u banci.

Kada okolnosti nalažu neodložno postupanje, mere iz st. 2. i 3. ovog člana Narodna banka Srbije može preduzeti i pre roka utvrđenog u stavu 1. ovog člana.

Ako je član bankarske grupe iz stava 1. ovog člana lice koje nadzire drugo regulatorno telo u Republici Srbiji, Narodna banka Srbije obavestiće to telo o merama preduzetim prema tom licu.

Glava VI PRESTANAK RADA BANKE

Osnov prestanka važenja dozvole za rad

Član 129

Dozvola za rad banke prestaje da važi:

- 1) oduzimanjem dozvole za rad;
- 2) dobrovoljnim prestankom rada banke;
- 3) statusnom promenom banke;
- 4) ako se osnivačka skupština banke ne održi u roku propisanom ovim zakonom;
- 5) ako banka zahtev za upis u registar privrednih subjekata ne dostavi u roku propisanom ovim zakonom.

Odeljak 1 Oduzimanje dozvole za rad

Član 130

Narodna banka Srbije oduzima banci dozvolu za rad ako:

- 1) utvrdi da je banka kritično potkapitalizovana;
- 2) banka Narodnoj banci Srbije ne omogući da izvrši kontrolu boniteta i zakonitosti njenog poslovanja;
- 3) banka šest meseci neprekidno obustavi primanje depozita ili odobravanje kredita, osim ako joj je to naloženo korektivnom merom Narodne banke Srbije.

Narodna banka Srbije može banci oduzeti dozvolu za rad ako:

- 1) utvrdi da banka ima kritično nizak nivo likvidnosti;
- 2) utvrdi da je dozvola za rad banke data na osnovu neistinitih podataka;
- 3) osnivač banke povuče sredstva uložena u osnivački kapital banke;

4) utvrdi da banka nije počela da posluje u roku od 60 dana od dana upisa u registar privrednih subjekata;

5) utvrdi da više nisu ispunjeni uslovi iz člana 16. stav 1. tač. 5) i 6) i člana 19. stav 1. ovog zakona;

6) utvrdi da je banka znatno potkapitalizovana;

7) utvrdi da potkapitalizovana banka ne ispunjava neki od pokazatelja poslovanja propisanih ovim zakonom ili propisom Narodne banke Srbije;

8) utvrdi da je banka teže ili trajnije povredila zakon ili drugi propis;

9) banka u propisanom roku ne postupi po nalogima iz člana 116. ovog zakona;

10) banka premiju za osiguranje depozita ne plaća u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje depozita;

11) su aktivnosti banke povezane s pranjem novca, finansiranjem terorizma ili vršenjem drugih kažnjivih radnji.

Kad Narodna banka Srbije oduzme banci dozvolu za rad odmah donosi rešenje o ispunjenosti uslova za pokretanje stečajnog postupka, odnosno rešenje o likvidaciji banke, u skladu sa zakonom kojim se uređuju stečaj i likvidacija banaka.

Rešenje o ispunjenosti uslova za pokretanje stečajnog postupka nad bankom donosi se samo kada su obaveze te banke veće od njene imovine.

Danom donošenja rešenja o oduzimanju banci dozvole za rad, Narodna banka Srbije blokira sve račune banke i tim rešenjem istovremeno izriče meru zabrane raspolaganja imovinom banke do otvaranja postupka stečaja, odnosno likvidacije.

Pravni poslovi koji su u ime i za račun banke kojoj je oduzeta dozvola za rad zaključeni u periodu od donošenja rešenja o oduzimanju banci te dozvole do otvaranja postupka stečaja, odnosno likvidacije ništavi su.

Odeljak 2

Dobrovoljni prestanak rada banke

Član 131

Na osnovu odluke skupštine banke o prestanku rada banke, banka podnosi zahtev Narodnoj banci Srbije za davanje saglasnosti za sprovođenje postupka dobrovoljne likvidacije, u skladu sa zakonom kojim se uređuju stečaj i likvidacija banaka.

Odeljak 3

Statusne promene

Spajanje banaka

Član 132

Narodna banka Srbije daje dozvolu za rad banke koja se osniva spajanjem dve ili više banaka na zahtev banaka koje se spajaju.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana, banke koje se spajaju prilažu:

- 1) odluke skupština banaka o spajanju;
- 2) osnivački akt koji, pored elemenata iz člana 13. ovog zakona, sadrži i podatke o načinu i roku zamene akcija ovih banaka;
- 3) predlog statuta banke koja se osniva spajanjem;
- 4) imena i podatke o kvalifikacijama, iskustvu i poslovnoj reputaciji predloženih članova upravnog i izvršnog odbora banke koja se osniva spajanjem;
- 5) program aktivnosti banke za period od tri godine i predlog poslovne politike banke za godinu u kojoj se vrši spajanje;
- 6) podatke o kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti banke koja se osniva spajanjem;
- 7) analizu ekonomske opravdanosti spajanja izrađenu na osnovu poslednjih izveštaja koje su te banke dostavile Narodnoj banci Srbije u skladu s članom 51. ovog zakona;
- 8) analizu da spajanje ne može imati negativne posledice na stanje na finansijskom tržištu, odnosno da se njime ne vrši povreda konkurencije iz člana 7. ovog zakona.

Narodna banka Srbije može od banaka koje se spajaju zahtevati da joj dostave i druge podatke i dokumente.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 90 dana od dana prijema urednog zahteva.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način spajanja banaka.

Pripajanje banke

Član 133

Banka kojoj se pripaja druga banka podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje saglasnosti za pripajanje.

Banka kojoj se pripaja druga banka dužna je da svoj osnivački akt izmeni tako da navede:

- 1) iznos svog ukupnog akcionarskog kapitala u novčanom i nenovčanom obliku nakon pripajanja, kao i udeo svakog osnivača u akcionarskom kapitalu;
- 2) da je ona pravni sledbenik svih prava i obaveza banke koja joj se pripaja.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana, banka kojoj se pripaja druga banka dužna je da Narodnoj banci Srbije dostavi:

- 1) izmene osnivačkog akta;

- 2) odluku skupštine banke o prihvatanju pripajanja;
- 3) odluku skupštine banke koja joj se pripaja o pripajanju;
- 4) analizu ekonomske opravdanosti pripajanja izrađenu na osnovu poslednjih izveštaja koje su banke dostavile Narodnoj banci Srbije u skladu s članom 51. ovog zakona;
- 5) analizu da pripajanje ne može imati negativne posledice na stanje na finansijskom tržištu, odnosno da se njime ne vrši povreda konkurencije iz člana 7. ovog zakona.

Narodna banka Srbije može od banke kojoj se pripaja druga banka zahtevati da joj dostavi i druge podatke i dokumente.

Narodna banka Srbije daje saglasnost za pripajanje banke:

- 1) ako pripajanje ne ugrožava finansijsko stanje banke kojoj se pripaja druga banka;
- 2) ako banka kojoj se pripaja druga banka poseduje takav sistem organizacije, upravljanja, odlučivanja i informacione tehnologije koji joj je do dana podnošenja zahteva iz stava 1. ovog člana omogućavao da adekvatno upravlja rizicima u poslovanju i koji će joj omogućiti da banku koja joj se pripaja potpuno integriše u svoj sistem, i to tako da ne ugrozi njegovo funkcionisanje;
- 3) ako je pripajanje ekonomski opravdano, odnosno ne može imati negativne posledice na stanje na finansijskom tržištu, niti se njime vrši povreda konkurencije iz člana 7. ovog zakona.

O zahtevu iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 90 dana od dana prijema urednog zahteva.

Narodna banka Srbije može propisati bliže uslove i način pripajanja banke drugoj banci.

Preuzimanje prava i obaveza banke u stečaju, odnosno likvidaciji

Član 134

Banka podnosi Narodnoj banci Srbije zahtev za davanje saglasnosti za preuzimanje prava i obaveza banke u stečaju, odnosno likvidaciji.

Na zahtev iz stava 1. ovog člana shodno se primenjuju odredbe člana 133. ovog zakona.

Glava VII KAZNENE ODREDBE

Krivična dela

Član 135

Ko se bez dozvole za rad Narodne banke Srbije bavi primanjem depozita kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od tri meseca do pet godina.

Ako je delom iz stava 1. ovog člana pribavljena imovinska korist čiji iznos prelazi 100.000 dinara učinilac će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina, a ako iznos te koristi prelazi 1.500.000 dinara učinilac će se kazniti kaznom zatvora od dve do deset godina.

Za delo iz st. 1. i 2. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu ako se pravno lice primanjem depozita bavi bez dozvole za rad Narodne banke Srbije.

Član 136

Ko se bez dozvole za rad Narodne banke Srbije bavi davanjem kredita i izdavanjem platnih kartica a za to nije ovlašćen zakonom kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od tri meseca do pet godina.

Ako je delom iz stava 1. ovog člana pribavljena imovinska korist čiji iznos prelazi 100.000 dinara učinilac će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina, a ako iznos te koristi prelazi 1.500.000 dinara učinilac će se kazniti kaznom zatvora od dve do deset godina.

Za delo iz st. 1. i 2. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu ako se pravno lice poslovima davanja kredita i izdavanjem platnih kartica bavi bez dozvole za rad Narodne banke Srbije a za to nije ovlašćeno zakonom.

Privredni prestupi banke

Član 137

Novčanom kaznom od 300.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup banka ako:

1) zaključuje sporazume kojima se bitno sprečava, ograničava ili narušava konkurencija, ako zloropotrebljava dominantan položaj ili sprovodi koncentraciju kojom se bitno sprečava, ograničava ili narušava konkurencija i to naročito ako je sprovodi stvaranjem, odnosno jačanjem dominantnog položaja na finansijskom tržištu (član 7. stav 1);

2) u svom poslovanju ne obezbedi da kapital banke uvek bude u visini koja nije manja od dinarske protivvrednosti 10.000.000 evra po zvaničnom srednjem kursu (član 22);

3) ne održava pokazatelj adekvatnosti kapitala na propisanom nivou (član 23. stav 1);

4) izvrši raspodelu dobiti isplatom dividendi svojim akcionarima ili isplatom učešća u dobiti, odnosno drugih davanja iz dobiti banke članovima organa upravljanja i zaposlenima u banci u slučajevima propisanim u članu 25. stav 1. ovog zakona (član 25. stav 1);

5) licima iz člana 25. stav 1. ovog zakona isplaćuje akontacije koje se odnose na raspodelu dobiti iz tog stava u slučajevima propisanim u članu 25. stav 1. ovog zakona (član 25. stav 2);

6) bez prethodnog odobrenja Narodne banke Srbije vrši raspodelu isplata iz člana 25. stav 1. čiji ukupan iznos prelazi 10% kapitala banke ili bilans uspeha banke iskazuje gubitak u tekućem ili prethodnom tromesečju, odnosno za poslovnu godinu do tog datuma (član 25. stav 3);

7) stiće sopstvene akcije bez prethodno pribavljene saglasnosti Narodne banke Srbije (član 26. stav 3);

- 8) ne otuđi sopstvene akcije u roku od jedne godine od dana njihovog sticanja, odnosno ako ih ne povuče i ne poništi na teret svog akcionarskog kapitala (član 26. stav 7);
- 9) zaključuje pravni posao čiji je predmet davanje kredita, avansa, jemstva ili garancije banke radi direktnog ili indirektnog sticanja akcija banke, lica koje u njoj ima učešće ili podređenog društva te banke (član 27);
- 10) ne obrazuje posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima, odnosno ne propiše procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i upravljanje rizicima u skladu s propisima, standardima i pravilima struke (član 28. st. 2. i 4);
- 11) ne obračunava i ne izdvaja rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke u skladu s propisima Narodne banke Srbije i svojim aktima, odnosno ako svojim aktima ne propiše posebne politike i procedure za identifikovanje i upravljanje lošom aktivom, kao i za redovno izveštavanje organa banke o kvalitetu kreditnog portfolija (član 31. st. 3. i 4);
- 12) obim i strukturu svoje imovine i obaveza ne uskladi na način koji omogućuje efikasno upravljanje tržišnim rizicima, odnosno svojim aktima ne propiše posebne politike i procedure za identifikovanje tržišnih rizika i za upravljanje njima, kao i za redovno izveštavanje organa banke o vrstama i nivou tih rizika (član 32. st. 3. i 4);
- 13) izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica pređe 25% kapitala banke, odnosno ako izloženost banke prema licu povezanom s bankom pređe 5% kapitala banke (član 33. st. 3. i 4);
- 14) ukupna izloženost banke prema licima povezanim s bankom pređe 20% kapitala banke, odnosno ako zbir svih velikih izloženosti banke nije u rasponu koji propiše Narodna banka Srbije (član 33. st. 5. i 6);
- 15) u jedno lice koje nije lice u finansijskom sektoru ulaže preko 10% kapitala banke, odnosno ako su njena ukupna ulaganja u lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva iznad 60% kapitala banke (član 34. st. 1. i 2);
- 16) licu povezanom s bankom odobri uslove koji su povoljniji od uslova odobrenih drugim licima koja nisu povezana s tom bankom (član 37);
- 17) bez dobijenog pismenog odobrenja upravnog odbora banke zaključi pravni posao s povezanim licem, odnosno preuzima pravne radnje u korist povezanih lica, kao i lica povezanih s povezanim licima te banke (član 38. st. 2. i 5);
- 18) svojim akcionarima odobri kredit pre isteka jedne godine od dana kada je počela da posluje (član 39);
- 19) na vidnom mestu u svojim poslovnim prostorijama ne istakne opšte uslove poslovanja i njihove izmene i dopune najmanje 15 dana pre početka njihove primene (član 42. stav 1);
- 20) klijentu ne obezbedi, na njegov zahtev, informacije o stanju njegovog kredita, odnosno depozitnog računa, kao i druge informacije iz njihovog poslovnog odnosa, odnosno ako na svojoj Internet prezentaciji ne objavi podatke o imenima lica koja imaju učešće u toj banci, odnosno koja su članovi upravnog i izvršnog odbora, kao i podatke o svojstvu tih lica (član 44);

- 21) se ne pridržava obaveza iz ugovora zaključenog s klijentom, kao i dobrih poslovnih običaja i objavljenih opštih uslova poslovanja (član 45. stav 3);
- 22) poslovne knjige i računovodstvenu evidenciju ne vodi, odnosno godišnje finansijske izveštaje ne priprema u skladu s članom 50. ovog zakona (član 50);
- 23) ne pripremi i Narodnoj banci Srbije ne podnese propisane izveštaje koji se odnose na upravljanje bankom, kao i na poslovanje organizacionih struktura, planirane poslovne aktivnosti, likvidnost, solventnost i profitabilnost banke i njenih podređenih društava, a radi procene finansijskog stanja banke i njenih podređenih društava na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi (član 51);
- 24) imenuje spoljnog revizora čiji je prihod od revizije te banke u prethodnoj godini veći od polovine njegovih ukupnih prihoda, odnosno ako angažuje istog spoljnog revizora koji je obavio više od tri uzastopne revizije njenih godišnjih finansijskih izveštaja, odnosno spoljnog revizora koji je u istoj godini obavljao i reviziju finansijskih izveštaja banke i pružao joj konsultanske usluge, odnosno ako je taj revizor reviziju vršio za poslovnu godinu u kojoj joj je pružao te usluge (član 53. st. 1. do 3);
- 25) Narodnoj banci Srbije ne dostavi pismeno obaveštenje o povlačenju ili razrešenju dužnosti spoljnog revizora banke, bankarskog holdinga ili bankarske grupe, s propisanom izjavom, i to najkasnije u roku od 15 dana od dana povlačenja, odnosno razrešenja tog revizora (član 60. stav 1);
- 26) Narodnoj banci Srbije u propisanom roku ne dostavi pojedinačne finansijske izveštaje banke i njenog bankarskog holdinga sa izveštajem spoljnog revizora, za prethodnu poslovnu godinu, odnosno konsolidovane finansijske izveštaje bankarske grupe sa izveštajem spoljnog revizora za prethodnu poslovnu godinu, odnosno ako ih ne objavi na način i u rokovima propisanim članom 61. ovog zakona, odnosno ako o grešci utvrđenoj u objavljenom izveštaju i podacima ne obavesti Narodnu banku Srbije i korigovani izveštaj i podatke ponovo ne objavi (član 61);
- 27) ne pribavi prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije za imenovanje člana upravnog ili izvršnog odbora banke, odnosno Narodnu banku Srbije ne obavesti o razrešenju ili ostavci tog člana i razlozima za to, u propisanom roku (član 72. st. 1. i 5. i član 75. stav 7);
- 28) ne obrazuje odbor za praćenje poslovanja banke, kreditni odbor i odbor za upravljanje aktivom i pasivom (član 79. stav 1);
- 29) postupke sistema unutrašnjih kontrola ne uredi, ne sprovodi i ne razvija u skladu s članom 82. st. 3. i 4. ovog zakona (član 82. st. 3. i 4);
- 30) ne obrazuje organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu unutrašnja revizija (član 85. stav 1);
- 31) funkciju unutrašnje revizije ne vrši u skladu s članom 85. st. 2. do 10. ovog zakona (član 85. st. 2. do 10);
- 32) Narodnoj banci Srbije ne dostavi godišnji izveštaj o adekvatnosti upravljanja rizicima i unutrašnjoj kontroli banke u propisanoj sadržini, koji je odobrio upravni odbor banke, odnosno ako ga ne dostavi s godišnjim finansijskim izveštajem (član 87);

33) bez saglasnosti Narodne banke Srbije otvori filijalu u inostranstvu, ako Narodnoj banci Srbije ne podnese godišnji izveštaj o poslovanju te filijale i ako je bez odlaganja ne obavesti o svim promenama koje se odnose na aktivnosti te filijale (član 89. st. 1. i 2);

34) bez pribavljene saglasnosti Narodne banke Srbije otvori predstavništvo u inostranstvu (član 91. stav 1);

35) ne poništi akcije u skladu s članom 99. stav 4. i članom 100. stav 5. ovog zakona (član 99. stav 4. i član 100. stav 5);

36) najmanje jednom godišnje ili na zahtev Narodne banke Srbije ne obavesti Narodnu banku Srbije o identitetu svih lica koja imaju učešće u banci, odnosno o povećanju ili smanjenju učešća u toj banci, i to u roku od 15 dana od dana saznanja za to povećanje ili smanjenje, odnosno Narodnu banku Srbije ne obavesti o promeni statusa lica povezanog s tom bankom, i to u roku od 15 dana od dana saznanja za tu promenu (član 101. st. 4, 5. i 6);

37) ne imenuje svog predstavnika koji će ovlašćenim licima Narodne banke Srbije pružiti svu neophodnu pomoć da nesmetano vrše kontrolu (član 104. stav 7);

38) Narodnu banku Srbije ne obavesti da je potkapitalizovana i ne dostavi joj informaciju koja sadrži razloge zbog kojih je potkapitalizovana, odnosno ako obavlja poslove iz člana 110. stav 2. ovog zakona (član 110);

39) Narodnu banku Srbije ne obavesti da je znatno potkapitalizovana i ne dostavi joj informaciju koja sadrži razloge zbog kojih je znatno potkapitalizovana, odnosno ako obavlja poslove iz člana 111. stav 2. ovog zakona (član 111);

40) ne pribavi saglasnost Narodne banke Srbije za osnivanje ili sticanje podređenog društva (član 124. stav 1);

41) Narodnoj banci Srbije ne podnese konsolidovane finansijske izveštaje (član 126. stav 2);

42) ne utvrdi i ne dostavi podatke u skladu s članom 127. stav 1. ovog zakona (član 127);

43) se spoji s drugom bankom bez dozvole za rad Narodne banke Srbije (član 132. stav 1);

44) ne pribavi saglasnost Narodne banke Srbije za pripajanje s drugom bankom, odnosno ne izmeni svoj osnivački akt (član 133. st. 1. i 2).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u banci novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara.

Uz kaznu za privredni prestup iz stava 2. ovog člana može se izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja određenih dužnosti odgovornom licu u trajanju od jedne do pet godina i zaštitna mera javnog objavljivanja presude.

Privredni prestupi drugog pravnog lica

Član 138

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup drugo pravno lice ako:

- 1) se bavi primanjem depozita (član 5. stav 1);
- 2) se bez dozvole za rad Narodne banke Srbije bavi davanjem kredita ili izdavanjem platnih kartica a za to nije ovlašćeno zakonom (član 5. stav 2);
- 3) u svom poslovnom imenu ima, odnosno u obavljanju svoje delatnosti upotrebljava, odnosno koristi reč "banka" ili izvedenicu od te reči (član 6. stav 2);
- 4) kao osnivač banke povuče sredstva uložena u osnivački kapital banke (član 12. stav 4);
- 5) kao spoljni revizor obavi više od tri uzastopne revizije godišnjih finansijskih izveštaja banke, odnosno ako u istoj godini obavlja istovremeno reviziju finansijskih izveštaja i pruža konsultantske usluge toj banci (član 53. st. 2. i 3);
- 6) kao spoljni revizor u izveštaju i mišljenju o godišnjem finansijskom izveštaju banke ne ukaže da godišnji finansijski izveštaj banke neistinito i neobjektivno prikazuje finansijski položaj banke, rezultate poslovanja i novčane tokove za poslovnu godinu, odnosno upravnom i izvršnom odboru banke, kao i Narodnoj banci Srbije ne da mišljenje o efikasnosti funkcionisanja unutrašnje revizije, sistemu upravljanja rizicima i sistemu unutrašnjih kontrola, odnosno na zahtev Narodne banke Srbije ne dostavi dodatna obaveštenja u vezi sa izvršenom revizijom (član 56);
- 7) kao spoljni revizor odmah nakon što za njih sazna, upravni i izvršni odbor banke ili člana bankarske grupe, kao i Narodnu banku Srbije, ne obavesti o činjenicama iz člana 58. stav 1. ovog zakona (član 58. stav 1);
- 8) kao spoljni revizor u slučaju iz člana 60. stav 2. ovog zakona, u propisanom roku, ne pribavi pismenu izjavu prethodnog spoljnog revizora o razlozima njegovog povlačenja, odnosno razrešenja, odnosno ako Narodnu banku Srbije ne obavesti da tu izjavu nije primio u propisanom roku (član 60. st. 2. i 3);
- 9) kao spoljni revizor o grešci utvrđenoj u objavljenom izveštaju iz člana 61. ovog zakona ne obavesti Narodnu banku Srbije (član 61. stav 7);
- 10) ne pribavi prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije za sticanje direktnog ili indirektnog vlasništva u banci koje omogućava ostvarivanje glasačkih prava u procentima iz člana 94. stav 1. ovog zakona (član 94. stav 1);
- 11) o sticanju vlasništva u banci za koje je Narodna banka Srbije dala saglasnost iz člana 94. stav 1. ovog zakona ne obavesti Narodnu banku Srbije u roku od 15 dana od dana tog sticanja (član 97);
- 12) bez pribavljene saglasnosti Narodne banke Srbije vrši bilo kakav uticaj na upravljanje bankom u kojoj je steklo vlasništvo u smislu člana 100. stav 1. ovog zakona ili na poslovnu politiku te banke, odnosno ostvaruje glasačka prava po osnovu tog vlasništva (član 100. stav 2);
- 13) na zahtev Narodne banke Srbije ne dostavi informacije i relevantnu dokumentaciju koji se odnose na ispunjenost uslova za davanje saglasnosti iz člana 94. stav 1. ovog zakona (član 101. stav 1);
- 14) Narodnoj banci Srbije u propisanim rokovima ne dostavi informacije, dokumentaciju i podatke u skladu sa članom 101. st. 2. i 3 (član 101. st. 2. i 3);

15) kao najviše matično društvo bankarske grupe, Narodnoj banci Srbije ne podnese konsolidovane finansijske izveštaje u skladu s članom 126. ovog zakona (član 126).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara.

Član 139

Novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara kazniće se za privredni prestup odgovorno lice u Narodnoj banci Srbije ako:

1) u roku od 90 dana od dana prijema urednog zahteva za preliminarno odobrenje ne odluči o zahtevu osnivača banke za dobijanje tog odobrenja (član 15. stav 3);

2) o zahtevu za davanje dozvole za rad banke ne odluči u roku od 30 dana od dana prijema urednog zahteva (član 18. stav 3);

3) u roku od 60 dana od dana prijema akata iz člana 19. stav 5. ovog zakona ne odluči o davanju saglasnosti na te akte (član 19. stav 6);

4) u roku od 60 dana od dana prijema urednog zahteva lica iz člana 94. stav 1. ovog zakona ne odluči o tom zahtevu (član 94. stav 2);

5) ne odluči po zahtevima iz člana 89. stav 4, člana 91. stav 2, člana 100. stav 4, člana 132. stav 4, člana 133. stav 6. i člana 134. stav 2. ovog zakona u rokovima propisanim tim članovima.

Prekršaji

Član 140

Novčanom kaznom od 10.000 do 600.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice – osnivač banke ako:

1) se posle davanja preliminarnog odobrenja promene podaci ili dokumenti iz člana 15. stav 1. ovog zakona a o tome bez odlaganja ne obavesti Narodnu banku Srbije (član 17. stav 1);

2) u ime banke u osnivanju ne obavlja poslove u skladu s članom 17. stav 4. ovog zakona (član 17. stav 4);

3) akte usvojene na osnivačkoj skupštini ne dostavi na saglasnost Narodnoj banci Srbije u roku od pet dana od dana usvajanja (član 19. stav 5);

4) prijavu za upis u registar privrednih subjekata ne podnese u roku od 30 dana od dana dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije, odnosno ako rešenje o upisu u taj registar ne dostavi Narodnoj banci Srbije u roku od pet dana od dana prijema tog rešenja (član 20. st. 1. i 4).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu - osnivaču banke novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se i fizičko lice - osnivač banke novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara.

Član 141

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

1) kao član upravnog odbora banke učestvuje u razmatranju ili odobravanju bilo kog pravnog posla u slučajevima iz člana 38. stav 4. ovog zakona (član 38. stav 4);

2) kao član upravnog odbora banke, u slučaju da upravni odbor ne obezbedi uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u banci i nadzor nad tim sistemom, odnosno ne obezbedi da izvršni odbor banke identifikuje rizike kojima je banka izložena, odnosno kontrolu tih rizika ne vrši u skladu sa odobrenim politikama i procedurama (član 73. stav 2);

3) kao član upravnog odbora banke, u slučaju da upravni odbor akcionarima te banke, javnosti i Narodnoj banci Srbije uputi netačne izveštaje o poslovanju, finansijskom stanju i rezultatima poslovanja (član 73. stav 4);

4) kao član upravnog i izvršnog odbora banke u rokovima iz člana 78. ovog zakona ne dostave pismenu izjavu s podacima iz tog člana, odnosno obaveštenje o promeni tih podataka (član 78);

5) ne pribavi prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije za sticanje direktnog ili indirektnog vlasništva u banci koje omogućava ostvarivanje glasačkih prava u procentima iz člana 94. stav 1. ovog zakona (član 94. stav 1);

6) o sticanju vlasništva u banci za koje je Narodna banka Srbije dala saglasnost ne obavesti Narodnu banku Srbije u roku od 15 dana od dana tog sticanja (član 97);

7) bez pribavljene saglasnosti Narodne banke Srbije vrši bilo kakav uticaj na upravljanje bankom u kojoj je steklo vlasništvo u smislu člana 100. stav 1. ovog zakona ili na poslovnu politiku te banke, odnosno ako ostvaruje glasačka prava po osnovu tog vlasništva (član 100. stav 2);

8) na zahtev Narodne banke Srbije ne dostavi informacije i relevantnu dokumentaciju koji se odnose na ispunjenost uslova za davanje te saglasnosti (član 101. stav 1);

9) Narodnoj banci Srbije u propisanim rokovima na dostavi informacije, dokumentaciju i podatke u skladu s članom 101. stav 2. ovog zakona (član 101. stav 2).

Glava VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Banke i druge finansijske organizacije

Član 142

Banke osnovane u skladu sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama ("Službeni list SRJ", br. 32/93, 61/95, 44/99 i 36/02 i "Službeni glasnik RS", br. 72/03 i 61/05) dužne su da svoje poslovanje, organizaciju i akte usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije do dana početka njegove primene.

Narodna banka Srbije oduzeće dozvolu za rad banci koja ne postupi na način iz stava 1. ovog člana.

Druge finansijske organizacije osnovane u skladu sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama dužne su da svoje poslovanje, organizaciju i akte usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Pod usklađivanjem iz stava 3. ovog člana podrazumeva se obaveza druge finansijske organizacije:

- 1) da se transformiše u banku,
- 2) da se pripoji banci,
- 3) da prestane da radi.

Druge finansijske organizacije dužne su da, u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, Narodnoj banci Srbije podnesu na saglasnost plan koji se odnosi na obavezu usklađivanja predviđenu stavom 4. ovog člana.

O saglasnosti iz stava 5. ovog člana Narodna banka Srbije odlučuje u roku od 30 dana od dana dostavljanja plana iz tog stava.

Narodna banka Srbije oduzeće dozvolu za rad drugoj finansijskoj organizaciji koja saglasnost na plan iz stava 5. ovog člana ne podnese u propisanom roku, ili kojoj Narodna banka Srbije ne dâ saglasnost na ovaj plan, ili koja svoje poslovanje ne uskladi sa ovim zakonom u roku iz stava 3. tog člana.

Do okončanja usklađivanja na način predviđen u stavu 4. ovog člana, druge finansijske organizacije poslovaće u skladu sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama.

Afilijacije i predstavništva stranih banaka

Član 143

Afilijacije, odnosno predstavništva stranih banaka koji su osnovani u skladu sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama dužni su da svoje poslovanje, organizaciju i akte usklade sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Narodna banka Srbije oduzeće dozvolu za rad, odnosno brisaće iz registra afilijaciju, odnosno predstavništvo strane banke ako ne postupi na način iz stava 1. ovog člana.

Udruženje banaka

Član 144

Udruženja banaka osnovana do dana početka primene ovog zakona nastavljaju da posluju po odredbama Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama do dana početka primene ovog zakona, s tim što su dužna da Narodnoj banci Srbije dostave akte iz člana 64. stav 5. ovog zakona u roku od 30 dana od dana početka njegove primene.

Propisi Narodne banke Srbije

Član 145

Narodna banka Srbije doneće propise za sprovođenje ovog zakona najkasnije do 30. juna 2006. godine.

Započeti postupci

Član 146

Postupci za izdavanje dozvole za rad banke koji su započeti do 30. juna 2006. godine okončaću se po odredbama Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama.

Postupci za davanje saglasnosti Narodne banke Srbije koji su započeti do dana početka primene odredaba ovog zakona, okončaću se u skladu s tim odredbama.

Primena odredaba o kontroli i finansijskom izveštavanju na konsolidovanoj osnovi

Član 147

Odredbe ovog zakona kojima se uređuju kontrola bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovani finansijski izveštaji primenjivaće se od 31. decembra 2006. godine.

Stupanje na snagu

Član 148

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o bankama i drugim finansijskim organizacijama ("Službeni list SRJ", br. 32/93, 61/95, 44/99 i 36/02 i "Službeni glasnik RS", br. 72/03 i 61/05).

Član 149

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjivaće se od 1. oktobra 2006. godine, osim odredaba čl. od 10. do 20. i čl. od 94. do 101, koje će se primenjivati od 1. jula 2006. godine.